

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

VOL. LII

Price 10 c.

TREČIADENIS, WEDNESDAY, RUGPĖČIO, AUGUST 28, 1968

Kaina 10 c.

Nr. 208

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUDlow 5-9500

Nusikaltimų skaičius auga

Washington. — Federalinis tyrimų biuras (FBI) Washingtono rugp. 26 d. paskelbė, kad nusikaltimų skaičius JAV-se 1967 m. palyginus su 1966 m., pakilo 16 proc. Tai ypatingai ryškų sunkių jų nusikaltimų srity.

J. Edgar Hoover, FBI direktorius nurodė, kad nusikaltimų augimas ryškus visose krašto valstijose ar geografinėse srityse. Nusikaltimai didžiausiosiose miestuose pakilo 17 proc., užmiestų srityse — 16 proc., gi kaimo vietovėse — 12 proc.

89 proc. daugiau nusikaltimų per 7 metus

Hooverio paskelbtomis duomenimis, sunkių nusikaltimų skaičius 1960-1967 m. tarpsnyje, taigi, per septyneris metus pakilo

E. Hoover, FBI vadovas, paskelbęs duomenis apie nusikaltimų skaičiaus augimą JAV-se

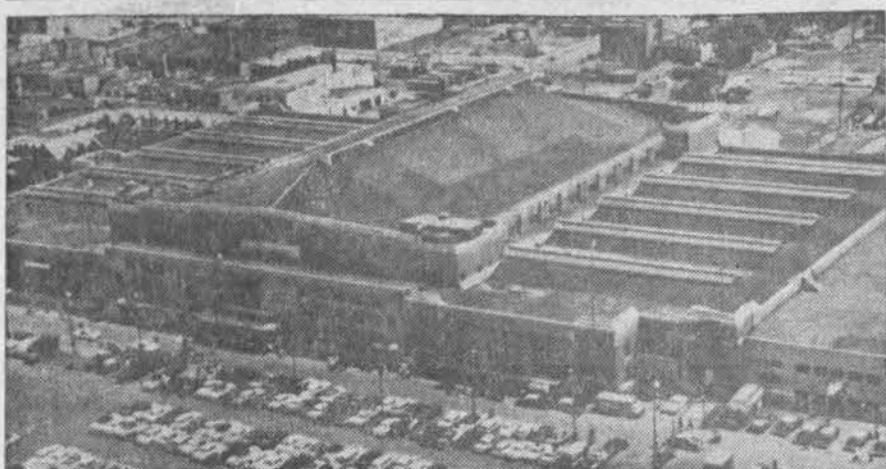
89 proc. Tuo tarpu gyventojų skaičius tame laikotarpyje pakilo 10 proc. Tai pats būdingiausias bruožas. 1967 m. krašte buvo įvykdyta 3,800,000 stambiųjų nusikaltimų.

Šaunamieji ginklai vyrauja

1967 metais JAV-se buvo nušauta 7,600 gyventojų, dar 4,400 žmonių žuvo, juos sumušus, subadžius peiliais. Pagal dabar paskelbtus duomenis, 1967 m. šaunamieji ginklai buvo panaudoti 63 proc. nužudymų atvejų. 1967 m. krašte nužudyti 76 policininkai, 19 daugiau kaip 1966 m.

Kiek reikšia įstatymai, kuriais varžomas ginklų įsigijimas bei panaudojimas, gali liudyti tokie duomenys: New York, New Jersey, Rhode Island ir Mass. valstijose, kur ginklai varžomi, nužudymų šaunamaisiais ginklais skaičius siekė tarp 34.1 proc. ir 39.9 proc. Tačiau Texas valstijoje, kurioje neveikia ginklų priežiūros įstatymai, 1967 metais nužudyta 5,104 gyventojai ir jų tarpe 70 proc. žuvo panaudojus šaunamuosius ginklus. N. Yorko valst. pernai nužudyta 4,835 gyventojai.

J. Kennedienė, viešėjusi Londone, atskrido į JAV.

Tarpt. Amfiteatro pastatas Chicagoje — esant nepaprastoms apsaugos priemonėms, čia šiandien renkamas demokratų partijos prezidentinio kandidatas.

A. Dubček, sovietų viešai apkalintas "išdavimu", dalyvavo pasitarimuose su Kremliaus vadais Maskvoje.

Sovietų daliniai — daugumoje

Kiti rytų bloko daliniai — tik simboliniai

VIENA. — Diplomatinių sluoksnių Vienoje vakar pranešė, kad Čekoslovakiją okupuojant daugiausia dalyvavo sovietų daliniai. Kitų kraštų daliniai — neįvykusių ar net simbolinių. Su visais negausiais daliniais dalyvavo vengrai ir bulgarai. Nors okupacijai buvo skirta 200,000 karių, tačiau šiuo metu krašte esąs mažesnis skaičius — kiti laikomi už krašto sienų.

Kariniai daliniai ties V. Vokietijos siena

PRAHA. — Paskutinėmis žiniomis, sovietų ir kitų rytų bloko kraštų kariniai daliniai pajudėję į Vak. Vokietijos pasienį. Galimas dalykas, ten būsiančios įrengtos dalinių įgulos. Šiuo metu niekas negali pasakyti, kiek tų dalinių įsikurs įgulos ir kiek laiko jie liks Čekoslovakijoje. Šiuo požiūriu Maskva patenkinta, nes patenkinta su ilgą laiką keltas reikalavimas "apsaugoti" sieną su vak. vokiečiais.

NEW YORK. — NYT žiniomis, gen. Jan Šejna, š. m. vasario mėn. pasitraukęs į JAV, užvakar pareiškė išvykęs iš krašto, jam nesėkmingai įspėjus partijos vadą A. Dubčeką dėl galimo ginkluoto spaudimo iš sovietų pusės.

Jo pasitraukimo metu Prahos spaudoje generolą puolė organizavus perversmą buvusio prezidento ir partijos vado, Novotno naudai.

Rūpestis nusikaltimais jaunimo tarpe

Hoover pareiškė susirūpinimą ypatingai nusikaltimais jaunimo tarpe. Čia nusikaltimų skaičius yra dvigubai didesnis, palyginus su jaunųjų gyventojų skaičiaus padidėjimu 1960-1967 m. tarpsnyje. Nusikaltimai jaunimo tarpe ypač ryškūs didžiausiose miestuose. Hoveer pasiūlė vykdyti platesnę socialinę programą ir griežčiau naudotis įstatymais.

PRAHOJE TEBĖRA ĮTEMPTA PADĖTIS

Po pasitarimų Maskvoje: gyventojai reikalauja pranešti apie su sovietais pasiektą susitarimą — į gyventojus kalbėjo prez. Svoboda ir A. Dubček — Stambios Maskvos klaidos.

Čekoslovakijos sostinės gyventojai vakar triukšmingai sveikino iš Maskvos grįžusius krašto vadus: prezidentą L. Svobodą, Aleksandrą Dubčeką ir kitus. Keturias dienas Maskvoje vykus Kremliaus vyrų ir Prahos partijos prezidento politikams, pasiektas susitarimas. Jo aiškus turinys tebus žinomas tik vėliau ir gal... niekuomet. Būtų klaida manyti, kad čekų bei slovų politikai atsivėžė iš Maskvos pilnatinį laimėjimą. Abi pusės statė griežtus reikalavimus ir abi sutiko padaryti nuolaidų. Susitarimas laikytinas kompromisine išėjimu.

Kariai išvyks "palaipsniui"

Sovietų Tass agentūra vakar trumpai tepaskelbė: pasitarimai vykę "atviroje ir draugiškoje dvasioje". Pačių čekoslovakų žiniomis, sovietai tik dalinai sutiko su kietu Prahos politikų reikalavimu atitraukti sovietų bei kitus karinius dalinius. Jie išvyks, bet... palaipsniui. Manoma, kad bent "laikiniai" krašte pasiliks 100,000 sovietų karių.

Praha turėjo sumokėti brangią kainą. Dubčekas su Svoboda, taria, sutikę grąžinti spaudos cenzūrą bei varžyti nekomunistinių grupių veiklą. Iš esmės, tai Bratislavoje, rugpjūčio 3 d. pasiekti sprendimai. Tačiau... Dubčekui, buvusiam suimtam, leista toliau eiti partijos vado pareigas. Tai ir kelia gyventojų pasitenkinimą, nes Dubček — laisvėjimo krašte vykdytojas, net simboliu virtęs. Šarvuoti prieš dalinius pasitraukė, iš strateginių Prahos vietų į sostinės priemiestius. Gyventojai kiek atsikvėpė. Prieš juos — neišiki atėitis ir viltis, kad laisvei dar nėra atėjęs galas. Gyventojų laikysena okupanto atžvilgiu ir prieš nesugebėjimas rasti "kvailingų" valdžiai sudaryti, yra reikšmingi, džiuginą, viltingi reiškiniai.

Svoboda kalbėjo apie pasiekimus, ramino

PRAHA. — Vakaro rytą, 5,25 val. Hradčano pilyje buvo iškelta tautinė vėliava — tai reiškė, kad į kraštą grįžo prezidentas L. Svoboda su kitais delegaci-

Prieš šarvuotais Prahoje

Demokratai posėdžiauja

Demokratai skilimo ženkle

CHICAGO. — Vakaro, antrąją demokratų suvažiavimo dieną, vyko karšti ginčai dėl pasikvies delegacijų sudėties. Tačiau, svarbiausia, buvo svarstomas demokratų rinkiminės programos — "platformos" klausimas. Čia susidūrė dvi demokratų srovės: JAV vyriausybės politikos Vietnamo kare šalininkai ir tie, kurie reikalauja labiau pabrėžti taikos klausimą bei sustabdyti amerikiečių orinius puolimus.

Pagal komisijos, 110 narių, pateiktą ir priimtą projektą, programos daly dėl Vietnamo karo iškeltas prez. Johnsono vyriausybės reikalavimas: bombardavimai S. Vietname sustabdomi, tik sulaukus atitinkamo mosto iš Hanojaus.

Šiandien vakare laukiama prezidentinio kandidato rinkimų, Ryt laukiana į suvažiavimą atvykstant senatoriui E. Kennedžiui.

Negrų vadas, dr. Kingo įpėdinis, R. Abernathy pareiškė: atėjus metas demokratams nominuoti negrą prezidento ar bent viceprezidento pareigoms. Jis pareiškė, kad juodieji boikotuoją lapkričio 5 d. rinkimus, jei demokratai priimsią saulėtą, atvėsusio oro tarsi, temp. sieks 70 l. F., ryt — kiek šilčiau.

Susidūrimai su jaunimu — bipplais

Naktį į antradienį Chicagoje vyko didesnio masto susidūrimai su keliais tūkstančiais hippių — jie neuorėjo apeisti parką, po draudžiamo 11 val. vakaro laiko ir demonstravo gatvėse. "Kovose" su policija buvo suimta apie 60 asmenų, gi policijai panaudojus lazdas bei ašarines dujas, nukentėjo 12 vietos bei kitų miestų spaudos atstovų bei fotografų. Laikraščiai dėl to pareiškė protestus miesto merui R. Daley ir policijos viršininkui Conlisk.

13.000 JAV karinių dalinių ir taut. gvardijos vyrų, įsikūrę ties Chiraga, pasiruošę veikti, įvykus riaušėms ar kitiems neramumams.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 28 d.: šv. Augustinas, šv. Adelinda, Liūkas, Tarvilė.

Rugpjūčio 29 d.: šv. Eutimas, šv. Sabina, Gaudas, Tautgaila.

ORAS

Oro biuras praneša: Chicagoje ir jos apylinkėse šiandien saulėta, atvėsusio oro tarsi, temp. sieks 70 l. F., ryt — kiek šilčiau.

Saulė teka 6:12, leidžias 7:32.

jos nariais. Apie grįžimą pasikėlė ir pogrindžio radijo siuntuvai. Vėl suskambėjo bažnyčių varpai, sugaudž jmonių sirenos, auto mašinų trimitai. Dar prieš tai sovietiniai šarvuotieji pasitraukė nuo Prahos tiltų, partijos prezidento rūmų ir kitų strateginių vietų. Jie vistiek pasiliko užmiestyje. Panašus okupanto šarvuotųjų jėgų judėjimas vyko ir kituose krašto miestuose.

Prez. Svoboda pirmasis per radiją kreipėsi į Čekoslovakijos gyventojus. Jis pareiškė, kad sovietų ir kiti kariniai daliniai "palaipsniui" apeis kraštą. Jis ramino, kad laisvėjimo kryptis būsianti vedama ir ateity. Tačiau prezidento žodžiai visai negalėjo įtikinti, nes apie smulkų susitarimo turinį nepranešta.

Tiesa, Svoboda minėjo, kad daliniai būsiai atitraukti "jei leis sąlygos". Čia ir kyla klausimas: kaip suprasti sąlygas? Kada jos bus tinkamos sovietams?

Susitarimas turės būti patvirtintas

Prezidentas Svoboda ir vėliau kalbėjęs Dubček teigė, kad sovietai yra padarę nuolaidų. Maskvos susitarimas šiandien svarstomas Čekoslovakijos komunistų partijos centro komiteto. Jis turi būti patvirtintas ir komiteto ir krašto parlamento. Tik patvirtinus, jis galės būti laikomas oficialia privaloma politikos dalimi.

Krašto vadai nurodo, kad dabartinės sąlygos susitarimas esąs tinkamiausias. Teigiama, kad Dubčeką nugalėjęs pasitarimams į Kremlių ir jam vėl grįžtant vadovauti partijai, jau tai reikšia Maskvos pralaimėjimą, gi Prahos sėkmę.

Gyventojai klausia: kas pasiekta?

Vakar tūkstančiai Prahos gyventojų nužygiavo prie parlamento rūmų. Jie teiravosi: kas pasiekta Maskvoje, kada kraštą apeis okupanto daliniai?

Maskvos didžiulės klaidos ir neapskaičiavimai

MASKVA. — Politiniai stebėtojai reikšia nuomonę, kad sovietai, pradžioje A. Dubčeką bei kitus vadus viešai išvadinę "išdavikais", vėliau juos suėmė, su jais tarėsi ir sutikę, kad jie ir toliau vadovautų partijai bei vyriausybei, bus įsisaunone padarę stambią klaidą.

Pirmoji jų — buvęs Maskvos įsitikinimas, kad ji Čekoslovakijoje nesušidurs su stambesniu pasipriešinimu ir kad ji galėsianti pasauliui pranešti: žiūrėkite, mus sutinka kaip išlaisvintuosius...

Antra, jie buvo tikri, kad per dieną, kitą jiems pavyks sudaryti iškamšinę, Maskvos įsakymų klausiančią, vyriausybę ir šioji būtų pajėgi pati valdyti kraštą. Tai neįvyko ir Maskva pasijuto nepaprastai nemaloniai, jau visai nekalbant apie pasaulio viešosios nuomonės pasmerkimo bei protestų bangą ir augantį skilimą pačių komunistų partijų tarpe.

PARYŽIUS. — Tūkstančiai sostinės darbininkų pirmadienį buvo paskelbė 5 minučių solidarumo su Čekoslovakija ir protesto prieš invaziją, streiką.

Čekoslovakijos gyventojai degina sovietų vėliavą

Žuvo 86 čekoslovakai

PRAHA. — Pagal slaptyjų Prahos radijo siuntuvų žinias, nuo okupacijos pradžios Čekoslovakijoje žuvo 86 krašto gyventojai. Šiuo metu padėtis Prahoje kiek apimusi. A. Dubčekas, grįžęs į sostinę, kreipėsi per radiją į gyventojus, kviedamas laikytis ramiai bei tvarkingai. Tačiau vidinė įtampa nėra atslūgusi.

Daug kas klausia ir tai pastebį radijo siuntuvų pranešėjai, kokia bus pačių gyventojų laikysena, jei jie įžiūrės laisvėjimo reformų mažėjimą ar net nykimą? Klausimas: ar partija galės visai atsižadėti prieš kelis mėnesius jos "veiksmų programoje" numatytų žygių krašto laisvės srityje?

Prez. Johnsonui 60 m. amžiaus

AUSTIN, Texas. — Prezidentas Johnsonas vakar paminėjo 60 metų amžiaus sukaktį. Nebuvo žinių, kuriuo būdu prezidentas mano atšvėsti gimimo dieną. Demokratų suvažiavime Chicagoje buvo laukta prezidento atvykstant į ne antradienį, tai trečiadienį, šiandien, kada numatoma išrinkti prezidentinį kandidatą.

Trys ištikimieji pasiliko Maskvoje

MASKVA. — Į Pragę sugrįžus Svobodai, Dubčekui, Černiui, Smrkovskui ir kitiems, radijo siuntuvų sugrįžusiųjų tarpe nebuvo, paminėtos trys pavardės tų, kurie Maskvos invazijos dienomis buvo laikomi sovietų politikos šalininkais. Tai slovų komunistų vadas V. Bilak, Drahomir Kolder ir Alois Indra. Prahoje buvo žinių, kad sovietai reikalavo šiems trim patikrinti neličiamybės teisę. Ateitis parodys, ar jiems bus pavesti kokie nors uždaviniai. Tėra aišku, kad Dubčekui vadovaujant partijai, Maskvos ištikimieji negalės vaidinti žymesnio vaidmens.

Čekoslovakijos jaunimas su tautinėmis vėliavomis Prahos gatvėse

TRUMPAI

JAV vyriausybė protestuoja

Sovietų kariai įsiveržė į JAV diplomato butą

WASHINGTON. — JAV vyriausybė žodžiu protestavo prieš tris sovietų karių išsišokimus prieš JAV diplomatus bei pačių ambasadą Prahoje. Esą, karių buvo šaudoma į orą, auto mašina važiuojanti JAV kariniam atache, trys kariai buvo įsiveržę į ambasados sodą.

Žodiniai protestai pareikšti sovietų ambasadoriui Washingtono, sovietų užsienio reikalų ministeriui Maskvoje ir sovietų ambasadoriui Prahoje.

H. Wilson prieš sankcijas Maskvai

Pasisako už rytų - vakarų santykių atlydį

LONDONAS. — Parlamento žemųjų rūmų posėdyje kalbėjęs, britų min. pirmininkas H. Wilson pasisakė prieš ūkinį bei kultūrinių sankcijų panaudojimą Sovietų Sąjungos atžvilgiu.

Jo nuomone, sovietams įvykdžius Čekoslovakijos okupaciją, pirmasis vykdytinas uždavinys, tai — NATO išlaikymas. Tuo pačiu metu, pasak Wilsono, tenka pasauliui siekti rytų - vakarų santykių atlydžio, gerėjimo.

Jo nuomone, Čekoslovakijos įvykiai nereiškia komunistinio ir nekomunistinio pasaulio susidūrimo. Čia esąs klausimas: ar vienas komunistinis kraštas galės primesti savo sistemą kitam kraštui.

Rumunai prieš sovietų kaltinimus

BUKARESTAS. — Prezidentas ir partijos vadas N. Ceausescu šiomis dienomis Jugoslavijos - Rumunijos pasienyje buvo susitikęs su prezidentu Tito. Vėliau Ceausescu kalbėjo si su sovietų ambasadorium Basovu. Manoma, kad Maskvos įgaliojimas rumunui įteiktas įspėjimą.

Maskva Rumuniją buvo apkaltinusi: šioji talkininkavusi "kontrrevoliuciniam judėjimui" Čekoslovakijoje. Nuvykęs į kalnų miestą Brasov, Rumunijos prezidentas — reikalavo Prahoje atstatyti teisėtą vyriausybę, atmetę Maskvos kaltinimus.

Vietname vyko kovos ties neutraliąja zona ir Saigono srityje. Manoma, kad priešas tebesirošia Saigono puolimui. Pranešama apie pagyvėjusius JAV aviacijos veiksmus — jie vyksta tarp šiaurės ir pietų sričių.

SKAUTYBĖS Kelias

Redaguoja ps Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, Ill 60629
Tel.: 476-7059
GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĘ.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI TĖVYNĖS DIENAI

Svenčiame kartu L.S. sąjungos išikūrimo ir savo Nepriklausomybės atstatymo 50-tąją sukaktį. Tėvynės diena ypatingai skiriame Lietuvos, mūsų tėvų žemės, laisvės ir nepriklausomybei paminėti.

Ją tinkamai paminėsime, pergalvodami sekančius klausimus: Kodėl Lietuva yra mūsų tėvynė? Kodėl mes turime stengtis jai tarauti? Kaip geriausiai savo tėvynę galime pasitarnauti?

Kodėl Lietuva yra mūsų tėvynė? Lietuva yra žemė, iš kurios mūsų tėvai atvyko į svetimus kraštus. Atvykdami jie atsivėžė savo kalbą, būdą, papročius, kultūrą, kraują. Tą atsivėžtą turta tėvai mums perduoda, kartais gal ir mums ne visai suprantamu būdu: namų aplinka, nuotaika, tradicijos, gyvų žodžių, savo patyčių. Dažnai tai perduoda per savaitgalio mokyklą, ir, mūsų atveju, per dalyvavimą Lietuvos skautų sąjūdyje.

Atsakymas į antrą klausimą — kodėl turime stengtis tarnauti Lietuvai, išplaukia iš pirmojo. Jei Lietuva yra mūsų tėvų, o tuo pačiu ir mūsų žemė, tai nuosekliai mes turime jai ir tarnauti.

Trečias klausimas — kaip nuo sekliai galime savo Tėvynei pasitarnauti? Tam yra daugybė įvairių

ryšių kelių, o šiuo kartu noriu pabrėžti keturis būdus, kuriais mes galime geriausiai savo pareigą Tėvynei atlikti:

1. Būdami pilnintiniais skautais — LSS nariais: sąžiningai atlikdami skautiškąs pareigas, kruopščiai pildydami skautų įstatų ir gyvendami pagal skautų įsakymus, mes išpildysime savo skautiškąs pareigas, tarp jų ir pareigą tėvynei.

2. Skleisdami Lietuvos vardą ir bylą svetimuose tarpe ir kur kitur, jei ne per skautiškąs subvėmus, dalyvavimą tarptautiniuose sąskrydžiuose, stovyklose, džiaimborėse, šueigose, mes galime paskleisti Lietuvos vardą.

3. Uoliai priklausdami Lietuvai bendruomenei: per priklausomumą savo bendruomenei, galime pilnintiniai išreikšti priklausomumą lietuvių tautai ir teisingai atlikti mūsų tautinius uždavinius.

4. Visur ir visada, žodžiais ir darbais išreikšti savo lietuviškumą.

Tada tik mes būsim pilnai įvykdę mūsų sūkiu antrą dalį "Tėvynei" ir pilnai pagerbę Lietuvos bei mūsų Sąjungos auksinę Sukaktį.

v.s. Neverauskas
Australijos Rajono Vadas

Atlanto rajono jaunesniųjų skautų-čių stovyklos, vykstančios Kennebunk Port, Maine, vadovybė. Iš kairės — v. sl. Kazys Matonis, ps. Gilanda Matonienė, sl. Nijolė Bazikaitė, sl. Ramutė Lora, ps. Laima Kiliūnienė, ps. Romas Jakubauskas, v.sl. Dana Elkinienė ir ps. Nijolė Baškytė. Nuotr. C. Kiliūlio

do, New Yorko ir Worcesterio ir sesių komandos iš Bostono, Elizabeto, Hartfordo ir Worcesterio. Šventė sutraukė beveik 150 sportininkų, o taip pat labai daug svečių, kurie praleido savaitgalį kartu su skautiškais jaunimais.

Suvažiavusius sveikino šventės rengėjai, Worcesterio Nevėžio tunto tuntininkas v.s. P. Molis, Skautų tėvų kom. pirm. J. Palubeckas, Maironio Parko vice pirm. J. Pipiras, rajono vadeivės atstovė ps. G. Aleksandravičienė ir rajono vadeivos įgaliotinis s. J. Raskys, kuris baigdamas sveikinimus oficialiai atidarė 13-ją skautų-čių sporto šventę.

Rungtynių rezultatai:

Vilkiukų 6-8 m. amžiaus grupė: 100 pėdų bėgimas: I v. A. Šimkus — Bostonas, II v. A. Kleinas — Bostonas ir III v. V. Šarkauskas — Worcesteris.

Sokime į tolį: I v. — A. Šimkus — Bostonas, II v. V. Šarkauskas — Worcesteris ir III v. P. Aleksandravičius — Hartfordas.

Vilkiukų 8-12 m. amžiaus grupė: 100 pėdų bėgimas: I v. A. Gineitis — Bostonas, II v. A. Šarkauskas — Worcesteris ir III v. V. Zenkus — Worcesteris.

200 pėdų bėgimas: I v. A. Gineitis — Bostonas, II v. A. Šarkauskas — Worcesteris ir III v. R. Naikelis — Worcesteris ir IV v. P. Šilbajoris — New Yorkas.

Sokime į tolį: I v. V. Čepkauskas — Brocktonas, II v. A. Šarkauskas — Worcesteris ir III v. A. Gineitis — Bostonas.

I vietą laimėjo Bostono vilkiukai, II v. Worcesterio, III v. Hartfordo ir V v. — New Yorko, IV v. Brocktono.

Jaunučių lengvoji atletika: 100 pėdų bėgimas: I v. V. Šaimininkas — Hart., II v. I. Šaimininkas — Hart. ir III v. V. Švirskis — Brocktono.

200 pėdų bėgimas: I v. V. Šaimininkas — Hart., II v. V. Švirskis — Brock., III v. I. Jakutis — Bost.

Rutulio stūmimas: I v. G. Paškauskas — Prov., II v. A. Klimavičius — Worc., III v. M. Zenkus — Worc.

Sokime į tolį: I v. V. Šaimininkas — Hart., II v. A. Klimavičius — Worc., III v. I. Šaimininkas — Hart.

Plaukimas: I v. M. Zenkus — Worc., II v. A. Ziaugra — Bost., III v. A. Monkus — Brock.

Estafetėje: I v. Hartfordo komanda, II v. Bostono komanda.

Jaunių lengvoji atletika: 100 pėdų bėgimas: I v. R. Šilbajoris N.Y., II v. R. Slusnys — Worc., III v. I. Džugauskas — Hart.

200 pėdų bėgimas: I v. R. Šilbajoris N.Y., II v. R. Slusnys — Worc., III v. A. Raskys — Hart.

Atlanto raj. jaun. skautų-skaucų stovykloje stovyklauja Bostono vilkiukai ir skautai su savo vadove ps. P. Kalvaitiene. Nuotr. C. Kiliūlio

sės, II v. Worcesterio sesės, III v. Elizabeto sesės.

Daugiausia taškų surinko Hartfordo sesių komanda — 51 t. ir jai teko Rajono sesių pareina moji taurė iki sekančios sporto šventės. Antrą vietą laimėjo Worcesterio sesių vienetas, surinkęs 22 t., trečią vietą Bostono vienetas surinkęs 10 t. ir ketvirtą vietą Elizabeto vienetas, surinkęs 7 taškus.

Pirmas vietas laimėjusiems buvo įteiktos taurės su specialiu skautų sporto šventės pažymėjimu. Taurės ir pažymėjimus laimėtojams įteikė v.s. P. Molis, ps. A. Glodas ir ps. R. Jakubauskas. Rajono pereinamąją taurę sesių komandai įteikė rajono vadeivė s. L. Milukienė, o brolių komandai rajono vadeivos įgaliotinis s. J. Raskys.

Šeštadienio vakare bendromis Worcesterio brolių ir sesių jėgomis buvo pravestas Joninių laužas su programa. Čia pirmą kartą pasirodė vyr. skaučių ir skautų vyčių šeštukas Aidai, kurie savo skautiškais ir kitomis dainomis žavėjo klausytojus. Tautinių šokių grupė, vad. sl. Z. Šermukšnio, gražiai pašoko keletą tautinių šokių, kuriems akordeonu pritarė ps. E. Meilus.

Sekmadienį šventė buvo užbaigta dovanų įteikimu. I skautų šventės sportininkus ir svečius keletą žodžių tarė Maironio Parko vicepirm. J. Pipiras, Skautų tėvų kom. pirm. J. Palubeckas, rajono vadeivė s. L. Milukienė, rajono vadeivos įgal. s. J. Raskys. Sporto šventę uždarė Nevežio tunto tuntininkas v. s. P. Molis, padėkodamas visiems už nuosirdžią paramą.

Sporto šventė praėjo labai gražiai, šiemet sutraukė dar didesnę skautų ir skaučių būrį. Ši graži tradicija tapusi švente yra nuo pelnas vadovų įdėdomo darbo į ją ir gražaus mūsų skautiško bendradarbiavimo vaisius.

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 4-4339

Rezid. Tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERYG LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Pirmia ligonius pagal susitarimą, jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadienis 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.

Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WA1brook 5-5076.

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PROspect 8-1717
Rez. 2641 West 60th Place
Tel.: REPUBLIC 7-7864

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadienis uždaryta. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-608 ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštad. 2-4 val. Trečiad. ir kitu laiku pagal susitar.

Ofiso telef. 476-1042
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 ant., penktad. 1-5 treč. ir šešt. tik susitarus.

Ofiso — HE 4-6758

DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradienis, penktadienis 2-9 v., šeštadienis 10-11 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. Ludlow 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription rates: \$16.00 per yr. in Chicago, Cicero & foreign \$14.00 per year outside of Chicago and in Canada.
Prenumerata: Metams 1/2 metų 3 mėn. 1 mėn.
Chicago, Ciceroj ir užsienyje \$16.00 \$8.50 \$4.50 \$1.75
JAV ir Kanadoj \$14.00 \$7.50 \$4.00 \$1.50

* Redakcija straipsnius taiso savo nuostata. Nesunaudoti straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymus.

* Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadienis 8:30 — 12:00.

* Administracija dirba kasdien 8:30 — 5:00, šeštadienis 8:30 — 12:00.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. 2-5, 7-9 val. Penkt. 2-6 ir šeštad. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. RE 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moteryg ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 3-0001

Ofs. HE 4-1414. Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIZNYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moteryg ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. popiet. Trečiadienis uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namu — rez. PROspect 8-9051

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSŲ GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 8 v. ir nuo 5 iki 8 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022. Rez. PR 8-8960

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000. Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso ir buto OLympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. — REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p., 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p. p., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-1159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienį ir penktadienį 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 — 8 val. vakarė. Trečiad. ir 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERYG LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HElock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773; Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv., 6-8 val., antrad. ir penkt. 1-4 val. Pirmadienį tik susitarus

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801

ASSOCIATE OPTOMETRISTS

Lietuviškai kalba

DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Valandos pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 2-3 val. p. p. Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue
Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninė
VAL.: pirm. nuo 6 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketv. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto. Kitu laiku susitarus telefonu.

Telef. REPUBLIC 7-2260

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATŲ CHIRURGIJA
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val. antrad. nuo 2-5 popiet. ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telef. 776-2880
Rezid. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAİKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2030
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GROvehill 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296

Valandos: 2-8 v. v. penktad. 10-13 v. r. 2-8 v. vak. Šeštad. 1-3 v. vakarė. Sekmad. ir trečiad. uždaryta

Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERYG LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 6-1223

Ofiso val.: Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak. Šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmadienį ligonius tik susitarus

Val. D. p. ir 6-8 v. vak. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GROvehill 6-3823

DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERYG LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadienis 1 iki 4 val. Trečiadienis uždaryta.

Tel. PROspect 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 So. Albany Ave.
Val.: pirm., antrad., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6436; rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141, Namų 636-4850

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val. pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 5-8 v. vak. Šeštadienis 12-3 val. popiet.

STOVYKLA ATLANTO RAJONE

Atlanto rajono jaunesnieji skautai ir sk-tės sėkmingai stovyklavo Kennebunk Port, Maine, pas lietuvių tėvus pranciškonus. Stovykla vyko rugpjūčio 18-25 d. Stovykloje dalyvavo daugiau 80 paukštyčių, vilkiukų ir vadovų.

LIETUVIAI IDOMIOJE KELIONEJE

"Cross Canada Adventure" — šiuo vardu pradėta rugpjūčio 9 d. per Kanadą traukinių kelionė, suorganizuota Kanados tautinių skautų grupių konferencijos, kuri apjungia lietuvius, estus, latvius, lenkus, ukrainiečius ir vengrus. Kelionė užtruks apie 12 d., įskaitant keturių dienų stovyklą Kanados vakarų kalnuose. Kelionė finansuoja Kanados vyriausybė. Bendrame tautinių grupių junginyje-kelionėje dalyvauja ir lietuvių skautų skiltis.

SUGRĮŽO IŠ EUROPOS

Keturias savaites keliavę po Europą, šiomis dienomis Chicago grįžo LS brolijos jūrų skautų skryčiaus vedėjas v.j.s. Bronius Juodelis su žmona Gražina. Apilankę penktą Europos kraštą grįžo Chicago su maloniais ato stogų išpučiais ir dideliu Chicago skautų pasilgimu. Skautininkai Juodeliui grįžus, Algimanto laivo jūr skautai tikisi pagyvejimo savo skautiškoje veikloje. "Gero vėjo!" — šaukiesiems jūrų skautams ir jų vadovams naująjį veiklos sezoną pradedant.

LOS ANGELES ASS STOVYKLA

Akademinio Skautų sąjūdžio Los Angeles skryčiaus stovykla įvyks darbo dienos savaitgalio metu LSS stovyklavietėje. Visi ASS nariai kviečiami registruotis pas s. fil. Valentą Varną, 2307 Lyric Ave., Los Angeles, Calif. 900-27, telef. 213-662-2611, kuris suteiks reikalingas informacijas.

WORCESTERIO SKAUTŲ VEIKLA

Vyr. skaučių Šatrijos Raganų būrelis rugsėjo 7 d. v. Maironio Parke rengia vakarienę su programa ir šokiais.

Programoje vyr. skaučių ir skautų vyčių šeštukas Aidai, va dovaujamas ps. D. Domantienės. Šokiams gros naujas skautų vyčių orkestras, susidedantis iš R. Marcinkevičiaus, E. Markevičiaus ir A. Pridotko.

Rugsėjo 28 d. 2 v. p.p. Worcesterio Akademikų skautų skryžius rengia metinę šventę Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Tuo pačiu metu ten įvyks Atlanto rajono pakraščio akademikų skautų-čių ir filisterių suvažiavimas.

Pagrindinę paskaitą skaitys fil. s. Mantautas iš New Haven, Conn.

Vakare 7

LIETUVIŠKOJI ŠEIMA

Šeima yra viena iš kelių pagrindinių civilizacijos institucijų, be kurių nebūtų visuomenės. Siaurąja prasme šeimą sudaro vyras, žmona, vaikai ir kartu gyvenantieji jų artimieji. Šeimą kuria vyras ir moteris, sueidami bendrai gyventi ir tai ne trumpam, bet visam laikui, amžinai. Normaliomis aplinkybėmis šeima sunyksta tik su vieno iš jos kūrėjų mirtimi.

Meilė suteikia šeimai darną, ritmą ir yra didžiausia jungtis. Faktiškai meilė yra šeimos kūrėjas; bažnyčia ir valstybė šeimą tik laimina, lėisina, globoja. Taigi meilė yra kertinis akmuo, ant kurio statomas šeimos rūmas. "Meilė — tai visos būtybės poskrydis, kurs visą ją neša į kitą būtybę, kad su ja pasidalintų visomis savo gliosiomis galiomis, kad ją apjuostų, apimtų visa savo sąnarių jėga, kad ją persunktų visais asmenį sudarančiais turtais — kūnu, širdimi, dvasia" (P. Melinė).

Meilė nėra vien tik biologinė žmonių dauginimosi priemonė; žmonių dauginimasis gali vykti ir be meilės. Iš meilės prasideda naujas žmogus. Jis yra ne vien tėvų, bet ir daugelio anksčiau gyvenusių protėvių — kartų išdava. Tai, ką tiek anksčiau gyveno, tiek dabar gyvena, yra ašakingai ne tik už save, bet ir už kitus.

Šeima yra socialinė apraška, reikalinga ne tik vyro ir moters meilės, bet ir didelio atsидėjimo. Šeimos pareigos ir vyro — žmonos auka yra kur kas didesnė už malonumus, kuriuos šeima teikia. Už tai Kūrėjo planuose iš seniausių laikų numatyta šeima geriau įprasminti gyvenimą už vengungystę; kai kas bando ją statyti aukščiau net už celibatą.

Šeimos nekurią (vienungiausiai lieka) dažniausia vyras ir moteris, nenorį turėti gyvenimo sunkumų, nenorį kitiems aukotis, auginti vaikus, iš kurių apčiuopiamesnės materialinės naudos retai kas sulaukia. Vaikų auginimas pareikalauja daug nemigo naktų, ilgų nepalaujamų globos, pagaliau, daug materialinių išlaidų. Toji globa bei parama nėra trumpalaikė: tiesiasi maždaug 25 metus. Paikime dėmesin gauseinės šeimos: rūpestis ir išlaidos keletą kartų padidės — jų užtek visam gyvenimui. Tokiam ilgam šeimos planui šeima neturi būti atsitikinė, bet nuolatinė, pastovi, monogamiška.

Altruizmas — kitų gerove rūpinimasis — yra bene svarbiausias tėvų požymis. Blogas tėvas ir bloga motina, kurie tik save žiūri. Vyras, kuris savo uždarbį smuklėje ar kur kitur palieka, neteikia savo šeimai pragyvenimo kaštų, ar moteris, tik save žiūrinti, užmiršdama savo vyrui ar vaikams ir arbatos puodelį sušildyti, negali sudaryti darnios šeimos.

Šeimos paskirtis ne tik fiziškai prateisti žmoniją, bet ir ją, per savo vaikus, auklėti, įtaigoti. Gyvybės davimas dar ne viskas. Vaikai turi gauti iš tėvų ne tik materialinį, bet ir dvasinį palikimą. Kad ir

kaip svarbi materialinė pusė, dvasinis auklėjimas bei rūpestis dar didesnis.

Kad ir paauge, bet dar nesubrendę vaikai turi laikytis tėvų valios. Tėvai tam tikrą laiką ne tik kalba už savo vaikus, bet ir už juos atlieka kai kuriuos darbus; net teisiškai už jų veiksmus atsako. Taigi vaikai turi reikšti savo tėvams meilę, dėkingumą. Tačiau visą laiką vaikai nėra tėvų nuosavybė. Gamtoje — gyvų pasaulyje jau taip sutvarkyta, kad tėvai palieka vaikus. Kai kurie gyviai net fiziškai užgauna savo vaikus, kad jie paliktų tėvus ir eitų sau. Ir žmonių vaikai po tam tikro laiko tampa subrendę, gyvena sau, kuria naujas šeimas. Gi kiekviena šeima yra savarakiška vienetas, nepriklausas nuo kito.

Tvirtos plytos, gera rima — tvirtas mūras. Šeima yra ir mūsų lietuviškosios bendruomenės pati pagrindinė sudedamoji lastelė. Darni, dora, pastovi, prasminga, vaikus auginanti šeima — lietuviškosios bendruomenės palaima.

Dauguma lietuvių išeivių šeimų yra jei ne pavyzdingos, tai bent neblogo, pakenčiamai tvarkomos. Išsiskyrimų skaičius, iš tėvynės atvežta lietuviškai krikščioniška tradicija, yra mažesnis kaip kitose tautose. Blogiau, kad ir čia mes, kaip ir kitose srityse, vejames kitataučius.

Dar senojoje Tėvynėje mūsų tėvų — motinų didžiausias rūpestis buvo išmokyti sūnus gero ūkininkavimo ar amato, dukteris paruošti geromis šeiminiškėmis, nagingomis moterimis. Išeivijoje ši praktika kiek pasikeitė, bet ne iš esmės. Džiugu, kad lietuvių išeiviai aiškiai pirmąją kitų tautų tarpe siekdami savo vaikams mokslo ir tai aukštojo. Šiandieną, po daugelį kartų įvykusių gėrybių nuvertinimo jau pakankamai aišku, kad mokslas yra pastovesnis dalykas už pinigą ar kurią kitą materialinę vertybę. Tiesa, pinigai padeda ir mokslą atsiekti, tačiau jis nėra tikslas, o tik priemonė. Dabar sūnui ar dukrai aukščiausia tėvų skirta dalis yra aukštojo mokslo diplomas. Reikia džiaugtis, kad daugelis mūsų tėvų, kad ir patys nebūdami daugiau mokyti, šį tikslą labai gerai supranta, kad netenka jų šviesti ar raginti. Pagarbos vertas tėvas ar moteris, sunkiai dirbdami, dažnai naktimis karštyje vargdamis, sutapo lėšas tam, kad galėtų savo vaiką "į žmones išleisti": "Kitiems pasiek garbės pilis!" (Ad. Mickevičius).

Tvirtos lietuviškos visuomenės pagrindas yra lietuviška šeima. Negali tapti kitos tautos nariu, kaip kad esi gimęs. Lietuviai reikia gimti. Apsisprendimas yra didelis dalykas, bet ne viskas, nes negali prigimties — gimimo tam tikroje tautoje fakto pakeisti. Taigi visomis mūsų tautiečių rankomis sveikintinas jaunimas, lietuviškas šeimas kūriąs. Duok, Dieve, kad tokio jaunimo ir lietuviškų šeimų kuo daugiau būtų! b. k.

Spaudos ir gyvenime

RELIGIJOS GAJUMAS SOVIETIJOJE

Kartais Sovietų spauda ir nenorėdama iškelti faktus, kurie iš vienos pusės vaizdžiai parodo komunistinę prievaratą, iš kitos — tikinčiųjų atspaurimą. Taip "Pravda" 1968 m. balandžio mėn. 18 d. numeryje rašo, kad Volodogso rajone dabar tėra tik 17 bažnyčių (cerkvių), g. 1917 metais ten jų buvo apie 800.

Ar šventovių skaičius sumažėjo todėl, kad žmonės atsisakė nuo religijos? I tai netiesioginį atsaky-

mą randame tame pat "Pravdos" numeryje, kur sakoma: "Sektų vadai galėjo padidinti savo įtaką. Religijos negalima laikyti nekenksminga mūsų laikais. Ji neišvengia paskutinio kvapo, kaip kai kurie tiki, bet kažkaip turi palinkimą pereiti į ataką".

Šventovių skaičiaus sumažinimas tėra tik Sovietų policinės prievaratos padarinys, nepaisant piliečių įsitikinimo ir noro.

J. Žvilb.

BENDRUOMENĖS IR VLIKO SANTYKIAI

PLB seimas ir pagrindinių veiksmų santvarka

ANTANAS JOMANTAS

būti iš sandėrio, kurį pilnai apsvačiusi yra tik viena pusė, šiuo atveju — bendruomenė. O ką galvoja Vliko atstovai? "Visų pirma pačiame Vlike vyrauja dauguma, kuri iš principo pasisako už dabartinį Vliko sudarymo būdą" (t.p.), primena tas pats autorius. Ką gali viena pusė nutarti, jeigu antroji tam nutarimui iš anksto nepritaria?

Dėlto manome, kad dviejų skirtingų veiksmų santykių klausimas turėjo būti dar gerokai prieš seimą išstudijuotas ir diskusijoms paruošti planai. Kol diskusijos lieka tik pavienių asmenų tarpe ar tik spaudoje, galima svarstyti įvairias galimybes. Bet jeigu tai norima paversti bendruomenės ar Vliko seimams atskirai, tai tik viena, tiek antra pusė turi planingai pasiruošti, kad i klausimų galėtų plačiai ir visapusiškai žvelgti ir daryti atsakingus sprendimus. Šiuo atveju, jei dviejų veiksmų santykių klausimą svarstys tik bendruomenės seimas, būtų praleista tik daug brangaus laiko, būtų daug ginčų, o mažiau sprendimų. O tuos santykius, kurie nėra tokie jau blogi, kaip tik apardyti ir susilpninti. Ir tai ne būtų naudinga nei Vlikui, nei bendruomenei, nei laisvinimo darbai.

Politinių veiksmų paskirtis

Politinių veiksmų paskirtis yra specifinė. Jų tikslas visomis galimomis priemonėmis vesti laisvinimo bylą laisvajame pasaulyje, palaikyti galimai tampsnį ryšį su tautos kamieniu, kad jis bent žinotų apie veiksmų veiklą. Vienokai ar kitokia jų sudėtis ar sudarymo būdas neturi esminės reikšmės. Bet svarbu, kad jie turėtų patikėtinumą bent visuome-

nės daugumoje ir kad siektų pavergtai tautai išlaisvinti. Tai politika plačiaja prasme, kada svetur siekiama priminti iš žemėlapių ištrintos nepriklausomos valstybės vardą ir reikalavimus.

Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas remiasi buvusiomis nepriklausomoje Lietuvoje politinėmis partijomis ir karo metu su sikūrusiais rezistenciniais sąjūdžiais. Jei partijų programos, daugelio manymu, šiuo metu jau ir neatsako i gyvenimo reikalavimus, jei rezistenciniai sąjūdžiai, virst partijomis, daugeliui atrodo stokoja egzistencijos pagrindo, tai vistiek apie šiuos vienetus buriasi bent dalis tų, kurie nori ir sugeba dirbti politinį darbą. Altas remiasi ideologinėmis grupėmis ir organizacijomis, sukurtois ankstyvesniųjų ateivių ir čia gimusių lietuvių. Vlikas savo veikla ir įtaka mėgina apimti visuose pasaulio kraštuose išsiskirsčiusius lietuvių, Altas — tik šio krašto. Tačiau tikrovė yra tokia, kad nei vienas, nei antaras pilnai neapima visų lietuvių. Nemažas jų skaičius yra likęs už partijų ir ideologinių grupių "ribos".

Pagaliau ir nebūtina, kad visi išeivijos lietuviai dalyvaųt tiesioginėje politinėje veikloje. Net valstybiniam gyvenime, apart balsavimų, politiniam gyvenime nevisi dalyvauja. Bet vistiek ir jie kuria valstybės ateitį, prisideda prie jos gerovės, paliko kultūrą, kelia ekonominį pajėgumą. Daug svarbiau čia kelti bendrą tautinę sąmonę, kad politiniai vienetai turėtų stiprią atramą, finansinę paramą ir tikrovišką politinę situacijos pajutimą. Jei ir reikėtų politinės struktūros reformų (reformuoti, kad atitiktų realias dabarties sąlygas, reiktų nuo lat, bet tai pačių veiksmų kom-

petencija), tai to neturi nei teisės, nei pareigos daryti PLB seimas, bet patys veiksniai. Gal tam darbai galėtų būti įtraukti ir LB, bet tik planingu pasiruošimu ir visų trijų didžiųjų veiksmų — Alto, Vliko ir LB — sutarimu. Kitaip "Bendruomenės atėjimas i Vliką Vliko santvarka jau iš esmės pakeistų" (t.p.), o tai nebūtų naudinga nei Vlikui, nei pačiai Lietuvii bendruomenei.

LB negali būti partija

Skirtingos nuo politinių veiksmų prigimties yra Liet. bendruomenė. Jos pagrindinė jungtis — lietuviška kilmė ir tos kilmės atžvilgiu teigiamas nusiteikimas. L. bendruomenė apima visus lietuvių, šiuo atveju — visą lietuvišką išeiviją. Gyvoji jos dalis yra organizuota bendruomene, bet moraliai jai priklauso ir joje aktyviai gali reikštis kiekvienas lietuvis — net apolitinis ar antipartinis. Tuo atžvilgiu Lietuvių bendruomenė, kaip organizacija ir kaip lietuviškoji visuomenė, siekia visuotinumą. Tokio visuotinumą ji turėtų siekti ir toliau, nes tai vienintelis tautinių pagrindų atremtas sambūris, kuriame gali visi sutilti. Dėlto teisiniai minimi straipsnio autorius sako, kad "Bendruomenė i Vliką negali eiti politinės srovės ar kovos sąjūdžio padėtim: susilyginama su penkioliktąja Vliko dalimi, Bendruomenė visiškai su simenkinų ir pažeistų savo visuotinumą pricipą" (t.p.). "Visumai neįmanoma lygiomis atsiesti šalia dalies" (t.p.), nors klaida būtų pasakyti prieš "dalis" — partijas ar bet kuriuos siauresnius sąjūdžius.

Kalbant apie L. bendruomenės prigimtį ir paskirtį, reikia i žvelgti, kad bendruomenė "jungia visus lietuvių dviem didiesiems tautiniam uždaviniams — išeivių lietuvių bei išlaikyti i Lietuvos laisvei atgauti" (t.p.). Bet nebūtų galima sutikti, kad bendruomenės darbu duplikavimas ar triplikavimas būtų naudingas, kai jėgų pertekliaus nėra ir kai darbo plotai neaprepiami. Ne be reikalo ir Lietuvių chartoj pirmoj vietoj įrašytas lietuvių išlaikymas, o antroji — Lietuvos laisvinimo darbas. Regis, kad, ka vienas veiksnys atlieka, nereikia kito, kur laisvinimo darbams atitinkamų veiksmų trūksta, ten ir politinė veikla įeina i tiesioginius bendruomenės uždavinius. Ir Lietuvių bendruomenė tuo atveju turi veikti ne kaip partijų sambūris, bet kaip lietuviškos visuomenės atstovė.

Dėlto skirtingai reiktų žvelgti i paskirų kraštų Liet. bendruo-

menės veiklą ir uždavinių eilę. Bet jos mėginimas jungti i Vliką teliestu tik JAV LB, o jau čia politiniai veiksniai turi save kelius, savo veiklos metodus, savo informacinius šaltinius ir galimybių ribotumą. Ar būtų iš tokio susijungimo naudos Vlikui, kai ten įeitu politika nesidomį LB atstovai, ar būtų naudos LB, kai ji virstų partija, tai nesunku atsakyti. Bet dar lengviau atsakyti, kad mūsų politinė veikla nuo to nepasikeistų, nes ji priklauso nuo daugelio politinių situacijų, o lietuvių išlaikymo veikla tikrai susilpnėtų, nes veiklėje b-nės asmenys būtų išstatiyti politinė azenon. O lietuvių išlaikymas (tiksliau dinamiska forma: ugdymas, red.) yra toks svarbus uždavinys, kad dėl jo yra verta aukoti ir savo geriausius visuomenės bei kultūrinės pajėgas, dėl jo reiktų ton veiklon įjungti i kūrybiškiausius išeivijos protus. Jei išnyks teigiamas nusistatymas lietuvių atžvilgiu, sumenkės ir ko va už laisvę.

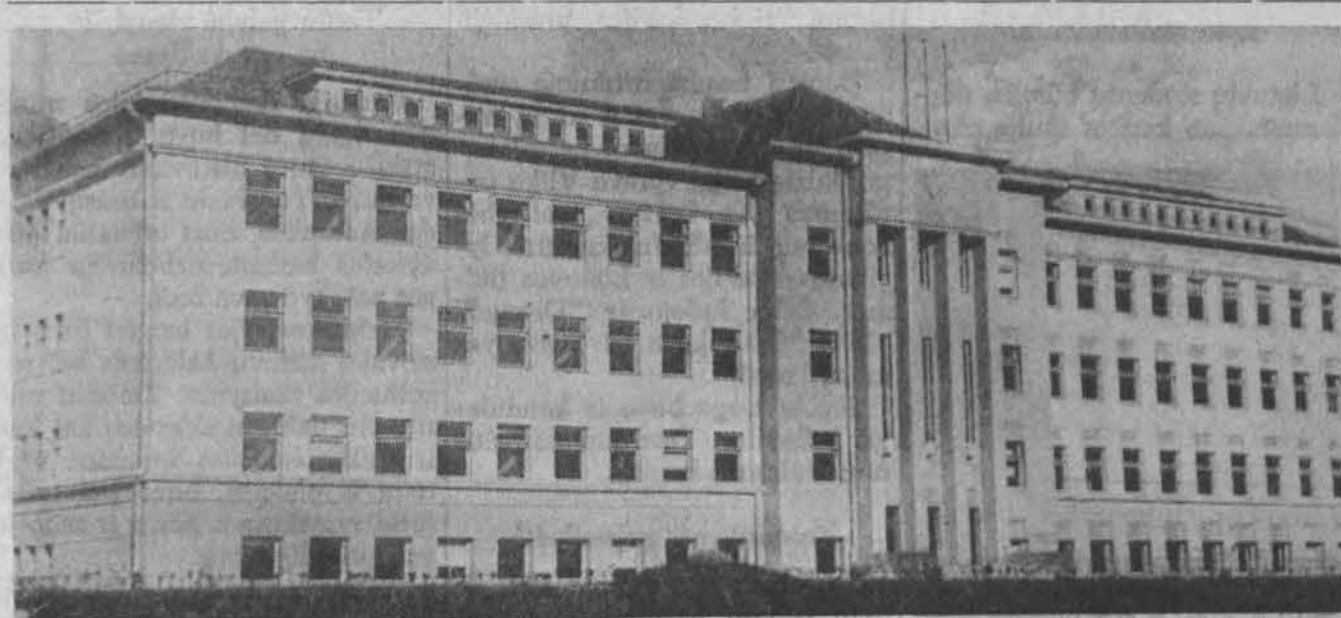
Laisvinimo darbas negali bendruomenei nerūpėti. Bet ir politinį darbą dirbantieji juk savaimi priklauso bendruomenei, o bendruomenė jų veiklai sudaro stipresnę atsparą. Užtat bendruomenės nereiktų pajungti (nė įjungti) jokiam politiniam vienetai — nei Vlikui, nei Altui.

Liet. bendruomenės visuotinumai

Lietuvių bendruomenės savitovumas yra reikalingas jos visuotinumui ir veiklos pilnumui. Jos sritis — lietuvių plačiausia prasme. Taigi visą lietuvišką kultūrą, lietuviškas švietimas, tautinės sąmonės brandinimas, jaunimo ir vyresniųjų organizavimas. Tai nereikia, kad pasidri jos nariai ar net pati bendruomenė neturėtų domėtis politine, tai yra laisvinimo veikla. Bet laisvinimo kova politinėmis priemonėmis yra siauresnė sritis ir jai reikia specialiai pasiruošusių žmonių. Bendruomenė gali būti Vlikui atrama, bet ne jo sudedamoji dalis. O ten kur nėra politinių veiksmų, ji turėtų sudaryti politines komisijas (plg. A. Rinkūnas, Vieno centro siekiant, Tėviškės Žiburiai, liepos 18 d., Red.), bet neįjungti visos bendruomenės i šį darbą.

Siame krašte bendruomenė turėtų būti užnugaris ir Altui, nes ši svarbi organizacija, kaip politinės veiksnys, yra atlikusi daug didelių pavergtų krašto laisvinimui uždavinių. Ji turėtų prisidėti prie politinių veiksmų sustiprinimo, net reikalingų reformų, bet neturėtų užimti jų vietas, juoba neturėtų pasidaryti kurio nors veiksmo padalinio. Jos visuotinumai ir plati apimtis turi būti jos nekeičiamas atspalvis, jei ji nori gyvuoti ir siekti savų tikslų.

Veiklos keliams išlyginti ir dar (Nukelta i 1 pusr.)

Lietuvos mokyklas ir mokytojus prisimenant. Aukštesnioji Technikos mokykla Kaune, pastatyta nepriklausomybės metais. (Iš Br. Kvickio archyvo)

KAUNIEČIO CHORISTO ATSIMINIMAI

PR. NENORTA

11

"Saulės" gimnazijoje muz. K. V. Banaičio chore

1915 m. ankstyvą pavasarį vokiečiai, sustiprinę savo pajėgas Rytprūsioose, puolė rusus, pralaužė frontą ir didelę dalį ten sumestos rusų kariuomenės apslautė ir paėmė i nelaisvę, o jos likučiai be jokios tvarkos traukėsi atgal. Liepos pabaigoje vokiečiai jau prisistatė prie Kauno. Kauną rusai laikė savo pirmos klasės tvirtovę, kilus karui, dar ją sustiprino ir tikėjosi čionai priešui pastoti kelią. Deja, jie gal dar nežinojo, kad priešas turėjo pasigimines tvirtovėms daužyti pabuklą — didžiulę 42 cm patranką, vadinamąją "Bertha". Galingiausioji rusų tvirtovė, tos patrankos negailestingai daužoma ir gausingos, gerai paruoštos armijos puolama, vos dvi savaites teisilaikė ir rugpiučio 15 d. paimta. Po kelių savaikių vokiečiai griebė ir Vilnių, ir Lietuva pateko i naujo okupanto rankas. Keturašmenio durtuvo ligi tol palaikomąją priespaudą pakeitė vienašmenio — peilio pavaldio durtuvo palaikomoji okupacija.

Okupacijoms susikeitęs, tuojau pajustas ir jų skirtumas. Vokiečiams atėjus, pragyvenimo reikalai žymiai pablogėjo. Pirmą kartą Lietuvoje įvedė duonos korteles ir nuo to laiko prasidėjo vargingas ir rizikingas miestiečių po kaimus "ubagavimas". Nors ir labai nualinta me kaimė vis šokių tokių maisto produktų už pinigą ar kokius mainikaujamus daiktus galėjai išprašyti. Bet prasčiausia — su pramonės gaminiais, kurių Lietuvo-

je nebuvo ir atveždavo iš kitur, būtent: žibalu, druska, geležies dirbiniais, oda ir kt. Dėl žibalo stoks daugur grįžo "balanų gadyne".

Sitokiame sunkmetyje Kaune pasilikusioji negausi lietuvių šviesuomenė sukruto rūpintis Lietuvos atstatymo reikalu. Pasiryžo, tarp kitko, įsteigti čia lietuviškąją gimnaziją. Vokiečių okupacinė vyriausybė šiam reikalui nesipriešino, tik pareikalavo, kad iš karto būtų atidaryta pilna 8 klasių mokykla ir jos vadovu parinktas jiems patikimas asmuo, kaip reikiant mokąs raštu ir žodžiu vokiečių kalbą. Gimnazijos direktoriumi parinktas tuometinis Karmelitu parapijos klebonas kun. K. Šovs, kuris gerai įkando vokiečių kalbą, o kaip dvasiškis atėjęs atrodė patikimas bei priimtinas.

Tačiau dėl pirmosios vokiečių statomos sąlygos — iš karto įsteigti 8 klases radosi didelių kliūčių, kadangi ir mokinių, ir mokytojų labai stigo. I pirmasias tris klases prisirinko pakankamai jaunimo, i ketvirtąją klase — vos tik keturi, o i visas kitas — nė vieno. Teko prašyti vokiečių leisti pradžioje atidaryti tik keturias klases, ir sutikimas gautas. Pagaliau 1915 m. rudenį Kaune įsteigta pirmoji lietuvių "Saulės" gimnazija. Tai, kas per daugiau kaip šimtą metų tvėrusios rusų priespaudos tebuvo tik svajonė, dabar virto tikrove.

I šios gimnazijos trečiąją klasę ir aš įstojau. Mokytojai telkėsi lietuviai pasišventėliai, iki tol dirbusieji rusiškose mokyklose, kaip antai: A. Vireliūnas, S. Nau-dzius, Baltrušaitis, Puodžiukynas ir kt.

Si mokykla — tai vienas iš pirmųjų betekančios mūsų laisvės saulės spindulėlių.

Stokojant mokinių, kad vokiečiai dėl savo reikalavimų nevykdymo nesigriebtų kokių varžymų, iš pradžių i gimnaziją teko priimti ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai, neatsižvelgiant perdaug ir i jų amžių. Ypač tai pajusta trečioje klasėje, kur apie pusę mokinių su-

darė lenkai ir žydai. Per pertraukas daugiau girdėjai kalbant lenkiškai ir rusiškai. I lietuviškai kalbančiuosius kai kurie lenkininkai tiesiog šnairuodavo ir vadindavo "chamais". Kovoti su šia negerove niekas nesiryžo. Direktorius kun. K. Šovs — nuosirdus ir labai mielas žmogus, bet silpnas mokytojas, o juo labiau gimnazijos vadovas.

Sitokiai padėčiai esant, 1916 m. pačioje pradžioje mūsų gimnazija susilaukė naujo direktoriaus — Pr. Dovydaičio, kuris, nutolstant karo frontui sugrįžo i Kauną. Viena diena, atėjęs i klasę, jis įsakmiai paskelbė, jog ši gimnazija yra lietuviška ir pagrindinė joje kalba yra lietuvių kalba. Nesant kiek reikiant lietuvių kalbos vadovėlių, leidžiama laikinai naudotis ir kitomis kalbomis turimais vadovėliais. Nemokantiems lietuviškai susikalbėti, nustatomas trijų mėnesių laikotarpis pramokti.

Du žydų tautybės moksleiviai ir keli sulenkėjusieji iš gimnazijos pasitraukė. Kiek vėliau, dar keli nutraukė mokslą, o likusieji pakluso direktoriaus pageidavimui, pramoko kalbėti lietuviškai ir ilgai nei visi su lietuvių. Kelis iš jų ir dabar prisimenu, būtent: P. Juknevičius pirmuoju baigė gimnaziją ir VDU teistų mokslus, trumpą laiką buvo Krašto apsaugos ministerijos juriskonsultas, o vėliau vertėsi advokatura. J. Matusevičius, o vėliau J. Matusaitis ir V. Amonas, baigė šešias klases gimnazijos, įstojo i Karo mokyklą ir tapo karininkais. V. Amonas tarnavo aviacijoje ir dar visai jaunais užsimušė belėkdamas motociklu Klaipėdos krašte. J. Matusaitis tarnavo generalinio štabo II-me skyriuje, pasiekė pulkininko laipsnį, per pirmą bolševikmetį suimtas ir išvežtas i Sibirą. Aleksetietė O. Vاندžiūtė, baigusi gimnaziją, ištekojo už prof. V. Dubo.

(Bus daugiau)

Mokytojų studijų savaitė (2)

PEDAGOGINĖS, RELIGINĖS, TAUTINĖS PROBLEMOS

JUOZAS MASILIONIS

Pirmadienis — ir pirmoji dar bo diena studijų savaitėje. Dienos pirmininku buvo pakviestas A. Vaičiūnas, Toronto lit. mokyklos mokytojas, o sekretoriaus A. Pakalniškio, Ped. lit. inst. studentas.

Pirmąją paskaitą „Mokytojų tyris su vaikais parengiamajame skyriuje“ skaitė S. Vaišvilienė. Ji pabrėžė, kad kiekvienos pamokos pobūdis, kaip ir visą mokymo bei auklėjimo darbą, apsprendžia du pagrindiniai veiksniai: 1. tikslai, 2. psichologinės mokyklinio darbo sąlygos. Pirmasis pamokos veiksnys — tikslai — paprastai visų išpildomi, bet ir psichologines darbo sąlygas nevisuomet atsižvelgiama. O pamokos sėkmingumą salygoja mokinių subrendimas, jų gabumai, nusiteikimai, linkimai bei interesai, jų spontaniškumas, veržimasis daugiau žinoti ir veikti, jų sugebėjimas pergyventi vertybes, bendri naujos medžiagos pasisavinimo ir išlaikymo dėsniai, žmogaus psichinio pajėgumo svyravimai ir kt.

Kiekvienas vaikas yra individas su savo būdo stiprybėmis ir silpnėbėmis, su pirminiais ir antininiais reikalavimais, kurių negalima visų patenkinti, bet negalima jų ignoruoti. Mažas vaikas turi saugumo jausmą ir patikėjimą savimi. Ir pamokoje vaikas nori būti saugus, nenubastas, bet nori ir veikti, judėti. Mažas vaikas nenusėdės ilgai ramiai ir klasėje, todėl reikia leisti jam pajudėti, kitaip jam bus kankynė. Dažnai susikirs rangumo jausmas su noru judėti. Pajudės, nors ir žinos, kad už tai bus nubastas.

Vaikai paprastai džiaugiasi kiekvienu savo laimėjimu: kad jau moka atsistoti, vaikščioti, patys valgyti, paskaityti... Reikia juos už tai pagirti, padrąsinti, ivertinti.

Mokytojai turi turėti „šeštą jauslę“, kuri nurodo, kada ir kaip su kuriuo vaiku pasielgti. Mokytojas turi būti labai apdairus, turi sumažinti prarają tarp savęs ir tu, kuriuos moko.

Mokytojas turi mylėti mokslą, bet turi žinoti, kaip maži vaikai mokosi. Jis turi turėti asmenybę, kuri būtų pakankamai lanksti. Klasėje jis turi jaustis patogiai ir natūraliai. Aplamai imant, geras mokytojas yra tas, kuris visuomet siekia atrasti atsakymą į jam neaiškų klausimą, kuris lygiai džiaugiasi pačia kelione į žinių skrynją, kaip ir turtu toje atraktintoje skrynelėje — vaikų išmoktoms žiniomis.

Antrąją paskaitą — „Pirmojo skyriaus detalizuota programa ir pamoka“ — skaitė Mirga Kižienė, Clevelando Sv. Kazimiero lit. mokyklos mokytoja. Ji parodė savo pačios pasigamintas priemones raidėms mokyti ir pravedė parodomąją pamoką.

Po paskaitos kilo gyvos diskusijos, kuriose daugelis ne tiek kritikavo prelegentę, kiek norėjo parodyti, kaip panašią pamoką jie praveda savose mokyklose.

Po pietų, pasimaudžius ir atvėsus, nagrinėtos dvi panašios temos — religinis ir tautinis auklėjimas. Apie religinio auklėjimo problemas kalbėjo putnamietės ses. Ignė. Daugelis lietuvių vaikų lanko amerikietiškas katalikiškas mokyklas ir gauna religinį auklėjimą, bet nežino lietuviškų terminų, nelanko liet. pamaldų. Kiti lanko valdines mokyklas ir jokio religinio auklėjimo negauna. Treti ir namuose ir mokykloje mokosi tikybės. Tokiu būdu i lituanistines mokyklas ateina labai nevienodai religiniu atžvilgiu pasiruošę vaikai. Sunkumų dar susidaro ir dėl to, kad ligi šiol nėra nei religinio mokymo

programos, nei vadovėlių. Esami keli vadovėliai yra per sunkūs. Amerikiečiai savo religinio mokymosi vadovėliuose naudoja daug piešinių ir spalvų. Tais vadovėliais pasinaudodama, ji pati save pasirengė atitinkamų mokslo priemonių.

Diskusijose nusiskysta, kad per tiek metų ši sritis taip apleista, kad nėra paruošta nei programa, nei vadovėlių. Šviet. tarybos pirm. J. Kavaliūnas pranešė, kad tikybės vadovėlius ruošia kun. J. Vaišnys, S.J., kun. Gutauskas ir kt. Diskusijų dalyviai prašė, kad vadovėliai būtų nesunkūs, suprantami vaikams.

Taip pat nusiskysta, kad ne tik eiliniai lietuviai, bet ir žymūs katalikų veikėjai nesirūpina, kad jų vaikai lietuviškai būtų paruošti pirmajai komunikacijai, lietuviškai atliktinėtų išpažintį ir kitas religines praktikas. Jei jie nebus i tai įpratinti, sparciai nyks lietuviškos parapijos, o jos vis dėlto dar yra dideli lietuviškumo išlaikymo veiksniai.

Ketvirtą šios dienos paskaitą — „Praktiškas auklėjimas aukštesniojoje lit. mokykloje“ — skaitė Pr. Joga, Clevelando Vysk. Valančiaus lit. mokyklos vedėjas. Jis nurodė, kad tautinis auklėjimas plačiaja prasme yra visuomeninio ugdymo praktikos ir teorijos dalis, liečiant vyksmus, kurių eigoje tauta prisipildo naujais nariais ir tuo būdu užsitikrina savo būties tęstinumą. Kadan gi išsivijoje neturime savo valstybės ir grynai lietuviškos bažnyčios, tai tautinio auklėjimo atsakomybė visu sunkumu krinta ant šeimos ir šeštadieninės mokyklos.

Siame pranešime jis panagrinėjo, kas šiuo klausimu daroma lit. mokyklose. Yra dvejopos pažiūros. Vieni sako, kad tautinis auklėjimas atliekamas per visas pamokas — literatūrą, istoriją, geografiją ir t. t., o Baltimorės ir Clevelando Vysk. Valančiaus mokyklos išvedė specialias tautinio aukl. pamokas, kviečia įvairius prelegentus. Mokiniams šios pamokos patiko. Kokia nauda iš tų pamokų? Pirmą, jie konkrečiai susipažįsta su darbais, kurie reikia atlikti — rašė korespondencijas, pravedė susirinkimus, aplankė liet. laikraščio redakciją ir spaustuvę ir t. t.

Tokios pamokos turėjo ir neigiamų: dėstomos įvairių mokytojų, turėjo pasikartojimų, kai kurios sritys liko nepalietos, mažiau sistemingumo.

Norima ši darbą tęsti ir toliau bei parengti atitinkamą vadovėlį.

Vakare, jau sutemus, vėl susirinko visi pasižiūrėti ses. Perpetu os rodomų Lietuvos istorijos skaidrių, pagamintų dar kun. Savukyno. Skaidres aiškino pati seselė ir A. Rugytė.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos.
Tune-up ir Motorų Remontas
5759 So. Western Ave.
Kampas 58th Street
Telefonas — PRospect 8-9533

STATOME NAUJUS NAMUS
ir
Atliekame įvairius pataisymus
Petrauskas Builders, Inc.
Tel. 585-5285

BANGA
TV, Radio, Stereo, Air-Conditioners
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd St., Tel. — 434-0421
P. Rudėnas K. Šimulis
PLATINKITE „DRAUGĄ“.

Tokie plakatai buvo nešami demonstracijos metu Chicagoje.

ŽYGIS UŽ LAISVĘ

Čekų demonstracijos Chicagos miesto centre

Paskutiniųjų dienų Čekoslovakijos įvykių nuotaikos ryškiai atsispindėjo šeštadienį, rugpjūčio 24 d., čekų bendruomenės Chicagos Civic Center suruoštoje prieš rusų agresiją demonstracijoje.

Įvairių tautybių bendruomenės buvo painformuotos apie ruošiamą mitingą ir drauge prašomos gausių dalyvavimų pareikšti savo pritarimą čekų rezistencijai.

Nors lietuvių spaudoje žinutė, raginanti paremti čekus, pasirodė tik penktadienį, Civic Center aikštėje, neskaitytą čekų, didžiau siu būriu savo tautybei atstovavo lietuviai. Gal toks išpuolis susidarė ir todėl, kad tarp aikštėje plėvėsuojančių vėliavų daugiausia buvo matyti mūsų trispalvių.

Plakatai su užrašais: „Čekoslovakijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos yra civilizacijos paniekimas“, „Jungtinės tautos turi veikti dabar!“, „Laisvės kovotojai, vienykitės prieš laisvės priešus“, „1938 metų fašizmas lygus 1968 metų komunizmui“ maišėsi tarp spalvotų vėliavų, o dešimties metų berniukas, iškęs kiek tik gali aukščiau, nešė lentą su užrašu: „Aš noriu laisvės mano tėvelio kraštui!“

Lietuviai studentai

Lietuvių studentų būrelis, slėpdamasis nuo karštos saulės, susisirinkusius ir dėkodamas už jų rodomą palankumą.

L. Petravičiūtė ir J. Suopytė ruošia plakatus antikomunistinei demonstracijai Chicagoje.

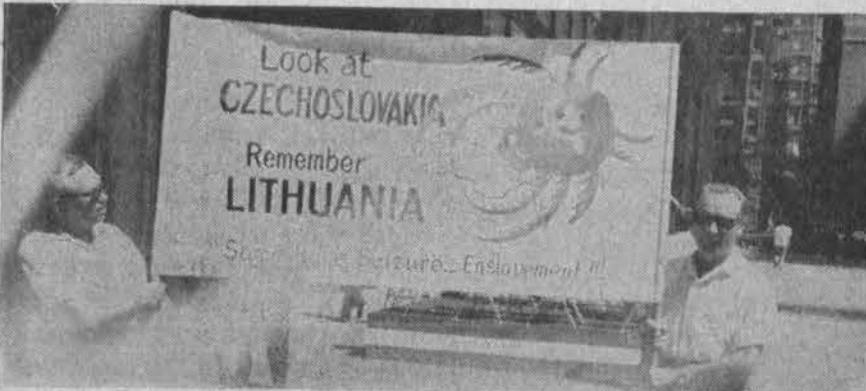
būrė namo šešėlyje ir pasitiesęs popierio lakštus ant šilagatvio, paskubomis piešė priekomunistinius plakatus. Raudonais lašais varvėjo kraujas per baltą popierį, kuris juodomis raidėmis klausė: „Ar tokia jūsų laisvė?“ — Darbas vyko pilnu tempu, o aplinkui rinkosi fotografai, reporteriai ir šiaip smalsuoliai, spaudė aparatų mygtukus ir klausinėjo, kas tie kūrybingi jaunuoliai? — „Lithuanians!“ — rėkė net neatsigręžę menininkai ir rau-

donomis, juodomis ir mėlynomis spalvomis reiškė savo priešagresines nuotaikas.

Kiek toliau, „Aušros Vartų“ uniformuotos skautės nešiojo glėbius Vliko išleistų brošiūrų „Lithuania“, kurių išdalino net 500.

Aplinkui buvo girdėti lenkų, vokiečių, slovaku, lietuvių, latvių ir anglų kalbos, žmonės žiūrėjo vieni i kitus draugiškomis akimis, kalbino nepažįstamus, skaitė plakatus ir vis daugiau ir daugiau raudo nuo karštų saulės spindulių.

Mitingą atidarė čekų bendruomenės atstovas sveikindamas su-

Plakatas čekų suruoštoj demonstracijoj Chicagoje.

bus laisvi, jei tik išliks laisvės siekimas.

Po JAV ir Čekijos respublikos himnų bei invokacijos, prasidėjo kalbos.

Dėmesį traukė tribūnoje susėdę valdžios atstovai ir už jų nugarų tautinės vėliavos bei plakatai, kurių tarpe vyravo Vliko parūpintas su Čekijos valstybės kontūrais ir užrašu, kuriame lyginamas Čekijos ir Lietuvos likimas. Šalia kyšojo ir „Draugo“ šūkis: „Čekų kova už laisvę yra mūsų kova!“

Svečių tarpe buvo ir kandidatas i Sanitar. Distrikto patikėtinis Valdas Adamkus.

Komunizmas nepasikeitė

Amerikos valdžios nuotaikos čekų ir kitų pavergtų tautų atžvilgiu reiškėsi visų kalbėtojų žodžiuose. Illinois gubernatorius Samuel Shapiro pabrėžė, kad įvykiai Čekoslovakijoje dar kartą įrodė, kad niekas nepasikeitė, kad komunizmas yra tas pats.

Otto Kerner, pats būdamas čekų kilmės, ragino neužmiršti 1968 rugpjūčio 21 dienos, kada Mas kva savo poelgiu parodė pasauliui, kaip ji pati savimi nepasitiki; ji išsigando tokios mažos tautos, kaip čekų, išsigando kritikos ar žmonių, kurie nebijo kovoti už laisvę.

Daugiausiai ovacijų susilaukė kongresm. R. Pučinski, kai, pro-

testuodamas prieš rusų agresiją Čekoslovakijoje, smerkdamas jų hipokritiškumą, pareiškė viltį, kad JAV prezidentas nutrauks diplomatinius ir kultūrinius ryšius su rusais, jei jų kariuomenė nebus išvesta iš Čekoslovakijos. „Jokia tauta nėra laisva nuo komunizmo pavojaus, todėl atėjo laikas jį sulaikyti, jei ne militarinėmis priemonėmis, tai ekonomi nėmis ir kultūrinėmis, kurios yra ne kiek ne švelnesnės, nes jokia tauta negali gyvuoti be santykių su likusiu pasauliu“.

Senat. Paul Douglas prisiminė Hitlerio okupaciją, kurią nugalėjus iškilo kita policinė galybė — komunistinė Rusija. Savo tironiją ji žudė tautą po tautos. Bet prieš jos agresiją protestavo tik ta tauta, kuri buvo pati liečia ma. Kiti tylėjo. Todėl „garbė JAV prezidentui, kad jis pakėlė protesto balsą, kad sušaukė saugumo tarybą ir, reikia viltis, kad nepasitenkings tuo, nuspręs nutraukti kultūrinius santykius su rusais, jei jie neatsisakys savo agresinių užmojų. Tik tautų vienybėje galybė, ne susiskaldyme“.

Ogilvie pritarimą čekų protestui perdavė P. Petrovič. Ogilvie liūdi su pavergtaisiais ir yra tikras, kad „čekų tauta nežus iki mes gyvi, nes mes su jais“.

Kongresm. E. Derwinski ragino būti realistais ir nesmerkti tautų, kurių kariuomenės drauge su rusais įžygiavo i Čekiją. Tos tautos taip pat yra pavergtos ir jo se pastatytos valdžios neatstovauja žmonių troškimų bei nuomonių. Bet ateis diena, kai visi

bus laisvi, jei tik išliks laisvės siekimas.

Tautų galybė vienybėje, ne susiskaldyme

Kadangi demonstracijos nusitęsė ilgiau nei buvo numatyta, atskirų tautų atstovams nebebuvo laiko. Tuo būdu i mūsų Valdas Adamkus, nors oficialiai pakviestas kalbėti, nebeturėjo progos pasakyti savo žodį.

Demonstracijos baigėsi čekų ir slovakių atstovų kalbomis bei rezolucijos skaitymu. Žmonių minia jau pamažu skirstėsi; kai kas ir nukentėjo, nes krentant vienam iš plakatų, buvo pramušta šalia stovėjusiam galva ir teko ji gabenti i ligoninę.

Gal spontaniškai, o gal ir iš anksto numatytas mostas, buvo sunaikinamas komunistinės Rusijos vėliavos, kurią susirinkusi studentija suplėšė, sudegino ir sutrypė, lyg pranašaudama galą Rusijos tironijai.

Nežiūrint visų nepatogumų, laiko stokos ir karščių, i Civic Center, apie Picasso geležinius griaučius, susirinko maždaug 1000 žmonių, kuriuos čia suvedė tas pats laisvės troškimas sau ir kaimyninėms tautosm, tos pačios ateities viltys, kurios lemia pradžią komunizmui, mintančiam kitų tautų liejamu krauju.

„Tautų galybė vienybėje, ne susiskaldyme“, — pasakė sen. P.

KAIP IŠSAUGOTI SVEIKATĄ

ATSARGUMAS PRIE VANDENS

Raudonojo Kryžiaus saugumo komisijos pirmininkas Chicagoje R. Pohl atkreipia dėmesį, kad šaltame vandenyje net ir patyręs plaukikas gana greit nustoja jėgos judinti rankas ir kojas.

Išvirtus su laiveliu, patariama laikytis prie laivėlio, nes jis paprastai plūduriuoja ir padeda išsilaikyti virš vandens.

Tačiau, jeigu vanduo labai šaltas, o netoliese yra kokia saugi vieta, kurią galima pasiekt plaukiant, tada galima ir atsitraukti nuo išvirtusios valties.

Raudonasis Kryžius pataria ar einant pasivaikščioti pakrante, ar išplaukiant žirvaui, ar tūk laivėliu pasivažinėti — nebūti vienam.

Įkritus i vandenį, jeigu jis labai šaltas ir jame gali tekt ilgiau pabūti, kol kas išgelbės, patariama nenusimesti drabužių, nes jie vistik prilaiko kūno šilumą. Išplaukiant i vandenį patariama užsidėti plūdį.

APIE GRYBUS

JAV-se yra apie 3,000 įvairiausių grybų atmainų. Kai kurios jų yra nuodingos, o tačiau tiek mažai skiriasi nuo gerų, kad tik ekspertas tegali atskirti. Ypač susidaro pavojus pagriebti nuodingus grybus, jeigu juos renkama nepažįstamoje vietoje. Nuodingi grybai neturi nei aštraus kvapo, nei nesiskiria savo spalva ar forma. Kartais net chemikams reikia didesnių pastangų, kad nustatytų juose nuodingas medžiagas.

Jeigu keliese valgo tuos pačius grybus, o suserga tik vienas, tai tas dažniausia rodo, kad susirgęs žmogus yra alergiškas tai grybų rūšiai. Apsinuodijimas grybais gali pasireikšti laike valandos ar dviejų. Tai ženklas, kad tuose grybuose buvo vadinamų muskarino nuodų. Apsinuodijimas pasireiškia skausmais viduriuose, viduriavimu, prakaitavimu, kva po trūkumo jausmu. Gydytojai

Douglas ir tie žodžiai galėtų būti kelrodžiu ne tik mums, pavergtoms mažoms tautosm, bet ir didžiosioms galybėms, kurios nedavertina savo žiauriausio prieš — komunizmo — užmojų, klastos ir galios.

R.R.

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMAS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadieniais 7 val. vakaro.
7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629
VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg FM
Telef. HEmlock 4-2413

MOVING
Apraustas perkraustymas
Įvairių atstumų

A. VILIMAS
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

Martynas Jankus

Mažosios Lietuvos Patriarchas. Parašė Pranyš Alšenąs. Daug nuotraukų, dydis 6 x 9 colius. 394 pusl. Kaina \$3.00, popieriaus viršelais, kietais — \$4.00.

Gaunama Drauge, 4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois 60629.

Arba pas leidėją —
J. J. Bachunas, Tabar Farm
Sodus, Michigan 49126

tokiu atveju vartoja atrofino priešnuodžius, kurie jei greit įduoti, išgelbsti apsinuodijusį.

Būna ir vėlesni apsinuodijimo reiškiniai, net po 6—14 valandų po grybų valgymo. Šimp tomiai tokie patys. Tokiu atveju tenka apsinuodijusius gabenti i ligoninę ir dirbtiniais inkstais išvalyti nuodus iš kraujo.

Saugiausia yra valgyti grybus, auginamus komerciniais pa pats būtinai nori grybauti ir apie grybus daug nenusimano, turi su jais susipažinti iš knygų. Jeigu yra abejonės, ar grybas nenuodingas, jokių būdu neverta rizikuoti. Tokius reikia mesti lauk. Taip pataria dr. S. Audelman, buvęs Chicagos sveikatingumo komisijonierius.

J. Daugl.

— Upton Sinclair, amerikietis rašytojas, parašęs apie lietuvių Jurgį Rutkų romaną „The Jungle“, gimė 1878 m. rugsėjo 20 d., taigi švenčia 90 m. sukaktį. Yra parašęs daug knygų, išverstų i 40 kalbų.

“VYTAUTAS THE GREAT”
ir
“ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS”

Autorius Prel. J. B. Končius

Pirmoji knyga apima garbingiausiąją Lietuvos tautos istoriją 14—15 šimtmetį. Antroji šių laikų žiauriausius įvykius: Sovietų — komunistų invaziją i Lietuvą ir tremtinių — pabėgėlių tragingą būklę.

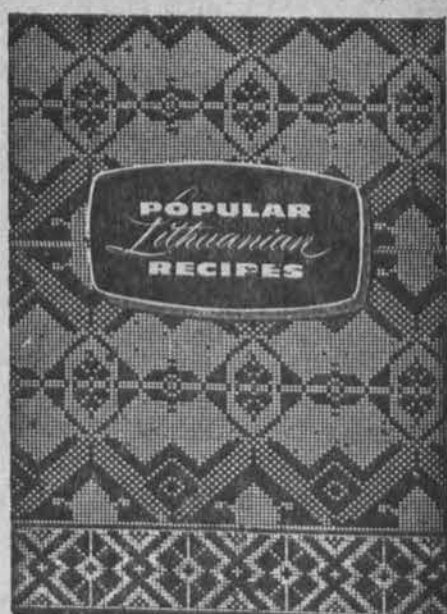
„Vytautas the Great“ anglų kalba istorinis veikalas yra labai tankamas čia gimusiam mūsų jaunimui ir kitataučiams susipažinti su Lietuvos garbinga ir didinga praeitimi.

Dėl „Atsiminimų iš BALFO veiklos Mykolas Klimas taip rašo:

„Kiekvienas lietuvių tremtinys sau ir savo sponserui dovanoms privalo įsigyti šią įdomią knygą. Aš mielai prisidedu prie šios knygos platinimo“.

Api knygos parduodamos žymiai papiginta, kaina: „Vytautas the Great“ su kietais viršeliais po \$3.00 ir su minkšt. po \$2.00. „Atsiminimai...“ su kietais viršeliais po \$4.00 ir su minkšt. po \$3.00. Platintojams duodama didelė nuolaida.

Gaunamos DRAUGE.

Juzės Daužvardienės
POPULAR LITHUANIAN RECIPES

4-ji pagerinta, iliustruota laida. Virš 200 mėgiamiausių lietuviškų receptų anglų kalboje.

Puiki dovana lietuviams ir nelietuviems

Kaina — \$2.50

Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% taksą.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Your Senator
JOSEPH KRASOWSKI
INVITES You to Attend the
3rd Annual
SWEET CORN FESTIVAL

LABOR DAY, SEPT. 2, 1968 10 a.m. TIL?
ROYAL OAKS GROVE • 9000 W. 87th St.
Free: Sweet Corn, Dancing. Rides For The Kids
Corn Huskers Contest — Parking \$1.00

LIETUVIŠKA PARAPIJA PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIME

VYTAUTAS KUTKUS

Pasaulio Lietuvių bendruomenės seimo proga prašomi pasisakyti ne tik seimo nariai, bet ir visi lietuviai. Šio seimo išvakarėse nebandysiu įtaigoti kas ir iš kurios vietovės turėtų būti renkami į PLB trečiąją centro valdybą. Taipgi nekalbėsiu nei apie tuos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždavinius ir darbus, kurie daugiau ar mažiau, stipriau ar silpniau tos Bendruomenės jau planuojami ar dirbami. Šį kartą noriu užsiminti ir spaudoje apie labai svarbų ir aiškų reikalą, kuris, atrodo, dar nebuvo svarstomas nei vieno LB Krašto tarybos posėdyje, o tuo labiau nei viename Pasaulio Lietuvių bendruomenės seime. Reikalas, turbūt per daug aiškus, todėl niekas jo iki šiol ir nekėlė. Noriu kalbėti apie parapijų lietuviškumą, nes šis klausimas ypač suaktualėjo po Antrojo Visuotinio Bažnyčios suvažiavimo Vatikane. Mes tik iš lietuviškų laikraščių kartais patiriame, kad tai šen tai ten uždaroma lietuviška bažnyčia, kad lietuviškoji bažnyčia nėra lietuviškų pamaldų, kad lietuviams tėvams pagėdaujant neleidžiami jų vaikai priimti pirmąją komuniją lietuviškai, kad lietuviška porą sukūrę jaunuoliai verčiami klausyti vestuvines apeigas anglų kalba, kad lietuviškoji bažnyčia tikinčiųjų maldose nėra maldų už mūsų teriojamą kraštą ir jame žudomus bei kankinamus kunigus, kad pagaliau net lietuviui kunigui mirus lietuviškoji bažnyčia laikomos pamaldos svetima kalba net prieš giminių norą.

Argi šie klausimai nesvarbūs Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi? Ar lietuviška bažnyčia neturėtų tapti lietuviškos išlaikymo tvirtovės? Atsakymas, manau, visiems aiškus, todėl, kad ir šį kartą Pasaulio Lietuvių bendruomenės seimas nepraeitų jo neįskėlęs, pasiūnčiau dabartiniam energingajam PLB centro valdybos vykdomajam vicepirmininkui St. Barzdukui sekantią rezoliuciją.

kurią tikiuosi seimas rimtai apsvaistys, priims ir įgyvendins.

Rezoliucija

Vienas iš pagrindinių Pasaulio Lietuvių bendruomenės uždavinių yra lietuviškos išlaikymas. Lietuviška parapija yra labai svarbus veiksnys lietuviškumui išlaikyti, todėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenė privalo rūpintis,

1. kad mūsų tėvų ir protėvių pastatytos lietuviškos bažnyčios pasilikytų lietuvių tautinėms parapijomis ir nebūtų vyskupijų pasisavintos.

2. kad lietuviškos parapijos išliktų lietuviškomis. Bent vienos šv. Mišios sekmadieniais jose privalėtų būti lietuviškai, o kitų šv. Mišių kalbą nustatytų patys parapijiečiai.

3. kad lietuviški vaikai lietuviškose parapijose priimtų pirmąją komuniją tik lietuviškai,

4. kad vestuviai, laidotuvių ir kitos apeigos lietuviškose parapijose būtų atliekamos tik lietuvių kalba, jeigu kitaip nepageidauja suinteresuotieji,

5. kad lietuviškom parapijom būtų skiriami klebonai gerai mokantys lietuvių kalbą ir suprantantys lietuviškus papročius,

6. kad lietuviški kunigai būtų lygiai traktuojami su vietiniais kunigais,

7. kad šv. Tėvas paskirtų lietuvių vyskupų. Dar bent po vieną Europai, Pietų Amerikai, Australijai ir JAV,

8. kad aukščiausi minėtuose rajonuose būtų įkurtos lietuvių tautinės vyskupijos arba bent sielovados, kurioms priklausytų visos ten egzistuojančios lietuviškos parapijos.

Tiems ir panašioms uždaviniams tvarkyti Pasaulio Lietuvių bendruomenė įsteigia lietuviškumui parapijose išlaikyti tarybą, kurios pirmininkas, lygiai kaip Kultūros ir švietimo tarybų pirmininkai, įeity į Pasaulio Lietuvių bendruomenės centro valdybą. Tad iki pasimatymo Pasaulio Lietuvių bendruomenės Seime.

BOSTONO ŽINIOS

SEIMAS ŠI SAVAITGALĮ

Pasaulio Lietuvių b-nės III-sis seimas vyksta New Yorke šį savaitgalį. Visa programa paskelbta lietuvių laikraščiuose. Čia tik primenu, kad autobusai į tą seimą iš Bostono išeina šeštadienio ryte. Bilietai gaunami pas Oną Ivaškienę ir Henriką Čepą, Baltic Realty įstaigoje.

Kas norėtų patekti į literatūros vakarą, kamerinės muzikos koncertą ir gražuolių rinkimus, turi vykti penktadienį, nes tos programos dalys yra penktadienį. Didysis koncertas Lincoln centre. Į jį ir autobusais vykstantieji suspės.

GRIZO TEVYNEN

Nuo praeito rudens sveičiavęs pas savo seserį Sofiją Vieškalnienę Vladas Paulauskas liepos

30 d. išvyko atgal į Lietuvą, kur gyvena jo šeima ir kiti artimieji. Sesuo Sofija surengė jam išleistuves, kuriose dalyvavo daug rašiniškių, Paulausko pažįstamų, o taip pat dalyvavo dėdės išleistuvėse ir jo sūnėnas Algirdas Banys (Banevičius).

IŠTEKA RAMANAUSKAITĖ

Zivilė Ramanauskaitė, dr. Vlado ir Reginos Ramanauskų dukterė, išteka rugsėjo 7 d. Dr. Vladas Ramanauskas, atvykęs po II-jo Pasaulinio karo apsigyveno Bostone ir darė žygiu nuolatiniam apsigyvenimui. Tik dėja, Massachusetts Medical Board darė visokias kliūtis, kad tik neįsileistų atvykusių gydytojų. Daug kartų dr. Ramanauskas kreipėsi į tą boardą, o iš ten vis atsisrūdavo naujos kliūtys, kad tik neprilei-

Ateitininkų sendraugių stovyklos metu Dainavoje pramogauja mūšiejai. Nuotr. Vyt. Paškaus

"LIETUVOS IDILIJOS" PLB SEIMO KAMERINIAME KONCERTE

E. VASYL IČNIENĖ

Rugpjūčio 30 d. New Yorke turėsime progos išgirsti, ką parašė mūsų nepriklausomybės laikotarpio komp. Kazys Viktoras Banaitis. Tai jo kamerinis veikalas pavadintas "Lietuvos idilijos", ir sukurtas dar Lietuvoje.

"Lietuvos idilijos" yra K. V. Banaičio sukomponuotas trio — veikalas parašytas trimis instrumentams. Tradicine tvarka tie trys instrumentai būna smuikas, violončelė ir fortepijonas.

dus prie egzaminų. Kai jau nebeturėjo jokios kitos galimybės atsakymui, tai egzaminų laiką vis atidėdavo tolesniam laikui. Dr. Ramanauskas buvo privestas palikti Bostoną ir apsigyveno Cleveland, Ohio. Taigi ir Zivilė Regina jų dukterė pirmąsias dienas Amerikoje pradėjo Bostone. Moterystės sakramentą priims Panelės Švenč. N. Pagalbos bažnyčioje, Clevelande, Ohio rugsėjo 7 d.

Lawrence, Mass.

PASISEKUSI PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Sv. Pranciškaus parapijos klebono kun. Petro Šakalio ir sumanios parapietės Petro Gumausko pastangom rugpjūčio 11 d. savo Palangos vasrvietyje turėjome metinį parapijos pikniką. O ras pasitaikė labai geras. Svečių buvo suvažiavę daug; daug jau metų tiek nebuvo buvę. Buvo iš Bostono, Cambridge, o iš Lowellio net pats mayoras apsilankė.

Prikyrė talkininkai virtuvė ir prie įvairių stalų uoliai darbavo si. Energingas harmonistas inž. Emilius Grenda su dviem smuikininkais linksmino svečius muzika ir liaudies dainom. Gryno pelno gauta 3200 dol. Prelatas Pranciškus J. Juras P.A., emeritas, iki šiol tebegyvenęs Lawrence prie Sv. Pranciškaus bažnyčios ir gelbėjęs parapijos kunigams, rugpjūčio pradžioje išvyko gyventi į Putnamą.

Marija Philips, kaip ir kiekvienais metais, organizuoja ekskursantų autobusą į ruošiamą Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolyno seserų metinį pikniką rugsėjo 2 d. Brocktone.

J.Sk.

Bet K. V. Banaitis instrumentų sąstatą sukeitė taip: klarnetas, smuikas ir arfa arba fortepijonas. Pasirinkęs šiuos instrumentus kompozitorius priartėjo labiau prie mūsų liaudies ir gamtos nuo kurių jis nesiskyrė per visą savo gyvenimą.

Gimęs Sakų apskrityje, jis pamilo Zanyvykijos gamtą, ir ten dainuotas liaudies dainas ir giesmes įpyne į savo kūrybą.

Jeį autorius buvo pažangus besirinkdamas instrumentus, jis pasirinko ir savitą muzikos formą savo kūrinii. Pagal paprotį trio forma remiasi sonata, o K. V. Banaitis pasirinko siuitos formą, kuri duoda autoriui daugiau laisvės savo mintis vystyti ir jas grupuoti.

Šio veikalio pobūdis yra pastoralinis, tai reiškia, kad kūrinyse remiasi ir nagrinėja idilišką kaimo gyvenimą, ypač pie menų naudoti motyvai ir jų vaizdai. "Lietuvos idilijos" neturi jokių sunkių dramatišnių momentų, nekeliamos jokios sunkios problemos. Šis veikalas duoda trejų vaizdą — piemenėlio, našlaičio ir kaimo jaunimo. "Vašaros ryto aidai arba piemenėlių improvizacijos" — pirmoji dalis, duoda vaizdą nerūpestingo piemenėlio, kuris savo ragelį pūsdamas vienišas gano bandą. Klarnetas labai gražiai ir tiksliai šią imitaciją atlieka. Antroji dalis — "Našlaitėlių skundas" prabyla giliu liūdėsiu ir kontrastiškai lėtu tempu, pasigirsta liaudies pobūdžio motyvas, kuris gražiai išreiškia našlaičio baimę ir liūdėsį. Trečiąją veikalio dalį sudaro "Kaimo šokis". Čia kompozitorius panaudojo savo individualią fantaziją kaimo šokiui atvaizduoti, palikdamas paprastumą, kaimišką primityvumą. Dar pridėkite K. V. Banaičio būdingą harmoniją, paremtą modaline sistema (ja remiasi lietuvių liaudies dainos) ir jūs turite puikų lietuvišką veikalą, sukurtą didelio ir savo kompozitoriaus. Šį veikalą nėra lengva išgirsti, nes savų muzikų nedaug turime. Tad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III Seime, penktadienio vakarą nepraleiskime progos pasiklausyti "Lietuvos idilijų".

KAMERINĖ MUZIKA

Kamerinė muzika — Chamber Music, tai magiškas žodis, kuris tiesiog užburia daugelį muzikos mylėtojų, ypatingai aukštesnių intelektualinių visuomenės sluoksnių. Mokytojas, inžinierius, gydytojas, kunigas, geriausi laisvalaikio praleidimu laiko progą susirinkti ir pagroti bei paklausyti kamerinės muzikos. Vokietijoje, kur kiekvienas inteligentas puikiai valdo kurį nors muzikos instrumentą, tai kasdienis reiškinys. Čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, šis pomėgis ypatingai paplitęs tarp gydytojų ir inžinierių. Atsimenu ir Lietuvoje, dar studentu būdamas, turėjau garbės dalyvauti kan. Bylos kameriniame ansamblyje, kuris rinkdavosi arba pas jį, ar inž. Garaliavičiaus namuose, ir vie na valanda buvo praleidžiama kamerinė muziką grojant.

Kasgi yra toji kamerinė muzika? Mūsų enciklopedijoje ne-

didelis straipsnelis paaiškina jos visą technišką bei istorišką sąrangą. Tačiau, jei reiktų trumpai nusakyti jos pačią esmę, tekstą pasakyti, kad tai pati aukščiausia muzikos sritis, skirta atlikti vos keliems instrumentams, kur kultivuojama tik grynai, kuo kilniausia muzikinė mintis, kuo grynčiausia muzikinė idėja, vengiant viso, kas pigu, arba grynai techniška, bei efektinga. Tai muzikinė sritis, kuriai didžiausi pasaulio kompozitoriai patikėdavo savo giliausius bei intymiausius išgyvenimus, ir tai pačiu kilniausiu būdu. Kas nusakys gilumą Corelli sonatų, Beethoveno kvartetų, Brahmsio trio, ir kitų! Dėkui Dievui, ir lietuvių kompozitorių ši sritis neapleista. Tarp neskaitytųjų jų muzikos darbų, jai — kamerinei muzikai tenka labai svarbi vieta. Ir ji būtų dar svarbesnė, jei mes parodytumė daugiau susidomėjimo, didesnio pareikalavimo. Atidarykime jai duris mūsų privačių subūvimų ir mūsų viešų parengimų, ar tai minėjimų, ar pagerbimų, ar suvažiavimų. Kiekvieni tokiu atveju mes paskatinsime mūsų kompozitorius

"Dutch Boy" does it...best!

WISE FOLKS CALL IT

"THE 5-year" HOUSE PAINT

Jūs tikrai su šiuo sutiksite, kai dažote savo namus "Dutch Boy" dažais. Galite matyti kaip lygiai jie tepa, kaip ekonomiškai jie padengia, kaip gražiai atrodo. Tikrai įvertinti "Dutch Boy" dažus galite tik tada, kai po kelių metų jūsų namai vis dar bus gražūs. Taigi nerizikuokite mėginami pigius dažus — reikalaukite "Dutch Boy" dažų savo namams.

YERKES HARDWARE
6832 S. Western Ave.
Chicago, Ill. 60629, Tel. PR 6-1300

daugiau atsidėti tai sričiai. Ir mes turtinsime mūsų tautos kultūrinį lobį, ir turtinsime save patys pomėgiu to, kas gražiausia, kilniausia, aukščiausia!

Iz. Vasyliūnas

Sen. Eug. McCarthy Chicagoje su tiktais savo rėmėjais.

Didžiojo poeto Dančės intymiausius pergyvenimus su Beatrice atskleidžia jo vienintelis prozinis kūrinys, pajaurintas nuostabaus grožio eilėmis.

Naujasis Gyvenimas

šokiai.

J. LINGYS, 154 pusl.

Antroji laida išleista Balio Pakšto ir Juozo Kreivėno. 10 šokių su aprašymais, bražiniais, nuotraukomis ir gaidomis. KALVELIS KUBILAS, RAGUČIAI, KEPURINĖ, OZELIS, SUKČIUS, LENČIUGELIS, SADUTĖ, MIKITA ir MALONELIS. Knyga labai naudinga šokių vadovams, šokėjams ir šokių mylėtojams. Kaina \$2.00. Gaunama DRAUGE, 4545 West 63rd St., CHICAGO, ILL. 60629.

AUKŠTYN ŠIRDIS

KUN. J. PRUNSKIO parengtas

RINKINYS

navydziai ir gražiuo minčių
"Ja galima susipažinti su daugybe asmenų ir pasigerėti jų charakterio bruožais, pasirodantais įvairiose gyvenimo aplinkybėse. Knyga gražiai atspausdino Immaculata Press Putnam, Connecticut 260 pusl. Kaina \$2.00.

Užsakymus, siųskite:

"Draugas", 4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629

Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% taksą.

Kuriam galui

mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$500 IKI \$1.000

PLYMOUTH * VALIANT

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

4030 Archer. VI 7-1515

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER * IMPERIAL

HIGH RATES

4.75%

per annum

on regular savings

5.25%

per annum

on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S TV and RADIO INC.

3240 SO. HALSTED STREET

Telef. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PADAVIMAS IR TAISMAS. TAIPGI ORO VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Kas tik turi gerą skonį,

viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875

Vedėjas — J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro

Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 val. popiet

Lietuvių Tautos Kankinių Paminklas šv. Marijos Gailestingumo Motinos — Aušros Vartų koplyčia, šalia švento Petro karsto Bazilikoje, Romoje, jau ruošinama.

Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, o ir tolimoje ateityje. Reiktu, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima įrašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiūnčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629

Amerikoje aukos yra nurašomos nuo mokesčių — (tax deductible).

Gyventojai Bratislavos mieste Čekoslovakijoje graso tankais važiuojantiems imperialistinėms Sovietų Rusijos kariuomenėms.

Chicago profesionalų futbolo komanda, kuri rugpjūčio 30 d. 8 v.v. žais rungtynes su San Diego komanda, White Sox parke. Tų rungtynių pelno dalis eis įnž. V. Adamkui kandidatuojančiam į Sanitarinio distrikto patikėtinis, paremti.

RINKIMINĖ KOVA PRADĖTA

Pirmam žygiui reikia 2,000 lietuvių

JURGIS JANUSAITIS

Lietuvių svajonės turėti savų žmonių aukštesniuose amerikiečių įstaigų postuose pildosi. Respublikonų partija pati parinko vispusiškai tinkamą kandidatą į Sanitarinio distrikto patikėtinio vietą, gabų vyrą, veiklų visuomenininką, šio krašto problemas pažįstantį žmogų. Valda V. Adamkui. Pirmiauose rinkimuose Valdas Adamkus užsirekomendavo šaukiamai. Surinkti balsai, procentiniu atžvilgiu, tikrai džiuginantys. Tada belieka sparciai ruošti galutinai laimėjimui — lapkričio rinkimams. Laiko neperdaugusia, o darbų begalės. Čia jau tokia sistema, kad reikia rinkimų metu išvystyti plačią propagandą, o tas atseina nemaža pinigų.

Pati partija turi savas problemas ir finansiniai kandidato neremia. Lėšas turi telkti pats kandidatuoja ir rūpintis propagandos vedimu.

Tad mūsų kandidatui Valdui V. Adamkui didelė problema. Lėšų klausimas ypač svarbus.

BENDRUOMENĖS...

(Atkelta iš 3 psl.)

bu duplikavimui išvengti galėtų būti kviečiamas (kaip veiksmų konferencijoje Washingtono buvo sutarta) periodinės konferencijos. Vlikas ir bendruomenė prie centrų galėtų turėti savo stebėtojus, kaip iki šiol gana sėkmingai buvo praktikuojama, kurie perduotų savoms organizacijoms kitų svarbesnes idėjas ir siekimus, kad darbai būtų tinkamai išdėstyti ir įvykdomi. Taip vienoms kitas nuoširdžiai informuojant, būtų lengviau išvengti klaidų ir nenaudingų pasikartojimų, o kartu būtų apimtos visos darbo sritys. Be to, politiniai veiksniai turėtų veiklon įjungti daugiau specialistų, kad jie pavaduotų kadaise pajėgius, bet šiuo metu jau darbai netinkamus vadovus. Liet. bendruomenė turėtų remtis pilnai subrendusiais, patirties nestokojančiais ir vadovauti sugebantiems visuomenininkais, kultūrininkais ir švietimo atstovais.

"Šio rašinio tikslas, baigia diskusines mintis autorius, paskatinti pasisakyti tuos, kurie yra Vliko ir Bendruomenės santykių klausimu interesuoti..." O šio rašinio tikslas paskatinti visus išsaugoti sveikus pagrindinius veiksnius ir prie reformų eiti planingai ir gerat išmąstyti keliu. Seimas turėtų tik žiūrėti, kad Lietuvių bendruomenė būtų atidavusi to geriausios jėgos, kurios išaugotų savas kultūrinės vertybės, atgaivintų veiklos vieningumą, sustiprintų lietuvių ugdymo pastangas ir suburtų lietuvių išsilavinę pagrindinius lietuviškiems tikslams. Tik išlaikant stiprų lietuvišką kamieną, bus galima sėkmingai vesti ir laisvinimo bylą bei testuoti kovą už laisvę.

Joms telkti jau sudarytas komitetas, į kurį įeina Povilas Žumbakis, Justas Lieponis, Gabrielius Gedvila, Kazimieras Okasas, John Pakel, Sr., Juozas Bachūnas ir John Evans. Vyriausiasis uždavinys — sukelti lėšų rinkiminei propagandai vesti. Komitetui uoliai talkininkauja moterų komisija, planuojanti suruošti specialius parengimus.

Tačiau viena įdomi ir reta proga duota lietuviams sukelti lėšų pasinaudojant ruošiamomis garsiomis futbolo rungtynėmis. Rugpjūčio 30 d., penktadienio vakare, 8 val, Chicago White Sox stadione prie 35 ir Dan Ryan kelio įvyksta Tarptautinė diena, skirta mūsų kandidatui Valdui Adamkui paremti. Tą vakarą įvyksta garsios europietiškos futbolo rungtynės tarp garsiuoju futbolo komandų: Mustang ir San Diego. Dalyvaus iki 10,000 žiūrovų, prezidentuojančių įvairias tautybes. Lietuviams tenka pasirūpinti šios dienos sėkmingumu ir reikia išplatinti 2,000 bilietų; didelė dalis iš rungtynių gauto pelno atiteks V. Adamkui paremti. Skaičius tikrai nemažas, tačiau argi Chicago lietuviai nepajėgtume tiek bilietų išpirsti ir šioje dienoje dalyvauti? Čia ir konkretus mūsų žygis praėjo rinkiminėje kovoje. Tai, mielas, neatsisakyk siūlomo bilieto nupirkti. Jis padės ir mūsų kandidatui, tuo pačiu padarysime davusiems mums gerą proga šią šventę surengti, kad lietuviai yra skaitlinga tautinė grupė ir verta rimto dėmesio.

Tarptautinės dienos pravedimu rūpinasi komitetas (Algirdas Visockis, Dr. Ringus, A. Lauraitis, Romas Kožėnas ir Grybauskas). Bilietus platins specialia talka.

Rinkiminė veikla amerikiečių tarpe vyksta sėkmingai. Mūsų kandidatas kas mėn. amerikiečiams pasako iki 30 kalbų, ku-

Valdas iš įvykusių antisovietinių demonstracijų praėjusį šeštadienį Chicagoje.

rias klausytojai entuziastingai sutinka, o viename varde po jo kalbos buvo sukeltos audringos ovacijos.

Visus V. V. Adamkaus riminės veiklos darbus koordinuoja adv. Gabrielius Gedvila, gražiai reiškiasi jaunimo komitetas, jau atlikęs savo uždavinį pirmiauose rinkimuose.

Lietuvių golfinkų klubas irgi planuoja rugsėjo 29 d. golfo dieną Valdui Adamkui paremti. Bet dabar didžiojo bandymo laikytina Tarptautinė diena. Ar mes sugebėsime sudaryti 2,000 lietuvių šeimai ir dienoje dalyvauti? Tikime, kad taip. Nuoširdžiai paremkime šį žygį savo dalyvavimu stadione, už ką dėkingas lieka iš anksto ir mūsų mielas kandidatas Valdas Adamkus.

Žaidynes pradės senatorius Dirksen, pats išspirdamas kamuolį; pertraukos metu bus išpildoma gana graži ir įdomi programa.

CHICAGOJE

PREZIDENTO GIMTADIENIS

Vakar prezidentas Johnsonas atšventė 60-tą gimtadienį. Konvencijoje eina gandas, kad ta proga prezidentas atvyks į Chicago, kur jam yra rezervuoti kambariai Conrad Hilton viešbutyje.

KANDIDATŲ KAMBARIAI

Prezidentiniams kandidatams įvairiuose viešbučiuose paskirtas didokas kambarių skaičius įvairiems pasitarimams. Viceprezidentas Hubert Humphrey turi 132 kambarius Conrad Hilton viešbutyje. Senatorius Eugene McCarthy turi 151 kambarį tame pačiame viešbutyje, o senatorius George McGovern turi tik 40 kambarių Sheraton - Blackstone viešbutyje.

MISCELLANEOUS

TELEVIZIJAS

paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyti. Už patarnavimą vietoj \$3. už dirbtuvės darbą \$10.00 ir dalys. Pasiteiraukite apie naujas.

J. MIGLINAS

2549 W. 69 St. II auk., PR 6-1063

MOVING

J. NAUJOKAITIS

Apdraustas perkraustymas.

Ilgų metų patyrimas

WA 5-9209 Chicago, Illinois

VACYS

CONSTRUCTION CO.

REZIDENCINIAI,

KOMERCINIAI,

MEDICINOS IR

KITOKI PASTATAI

2457 West 69th Street

Tel. HE 4-7482

Platinkite "Draugą".

Ligonio lovoje

DAN KURAITIS

Ksaveras Vanagėlis vienu metu taip posmavo:

Anam sviete ras lygybę,
Jokių luomų ten nebus,
Tik lygybę ir vienybę
Jie regės per tuos sapnus

Tame trumpame eilėraštyje daug pasakyta. Žmonės grumiasi su kasdieniniais reikalais, užmigtę sapne randa pasitenkinimą. Bet ligonio lova — jau kas kita. Tai lyg "varstotas", ant kurio žmogų bando suremontuoti. Moderni ligoninė lova turi net šešis mygtukus, kuriais galima gulintį pakelti aukščiau, nuleisti žemyn, pasukti į šalį kur reikia, pakelti ar nuleisti kojų galą. Virš lovos, ant plieno stulpų man dar buvo įtaisytos rankenos įsikibus pasikelti.

Mediciniška pagalba dabar taip pažangi ir gerai suorganizuota, kad žmogus, kuris tik prieš kelias minutes buvo geras kandidatas mirčiai, dabar gali net šypsotis viltingai.

Aš didžiuojuosi lietuviu. Mažos tautos anai, atvykę į išsiviję, mūsų tautiečiai turi švartų vardą, kur jie bebūtų, kokią darbą bedirbtų. Ligoninėje, kur mane paguldė — Christ Community Hospital — yra garbinga lietuvi dr. Albina Sabanienė, kuri ketverius metus gilino savo specialybę Mayo Brothers klinikoje Rochester, Minn., ir dabar gabiai gali tvarkyti kaulus.

Galėdamas lankyti kaimynus ligonis, matydamas su pakabinom rankom, kojom, kai klausinėjam, kas jų gydytojas, vis sakė, kad dr. Sabanienė, ir vis kartojo "She is wonderful". Ji rytais operuoja, dienomis lanksto gydančius sąnarius, duoda įsakymus vyresniajai gail. seseriai, ką turi daryti su pacientais, vakare vėl ateina pasižiūrėti ir naujus patvarkymus perteikti. Taip ji nuo ankstybo ryto iki vėlyvo vakaro visą sielą atiduoda nelaimingiems ligos ištyktiems žmonėms.

Jonas Spačkauskas, Marija Bosienė, Jonas Naujokas, Jonas Kaunas — Alvudo virtuvės šulai. Nuotr. inž. Ksv. Kauno

A. + A.

IZABELEI ŠTEINBERGIENEI

mirus, jos dukteriai BRONEI ir žentui ANTANUI MONKEVIČIAMS gilią užuojautą reiškiamo ir drauge liūdime.

Sofija ir Antanas Ragauskai
Irena ir Juozas Rasiai

Mielam bičiuliui

A. + A.

JONUI IGNATAVIČIUI mirus,

jo žmonai ir sūnams reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

V. Girdauskas ir dukra

A. + A.

LIUDVIKUI PETRUŠAIČIUI

mirus, skausmo prislėgtiems MARIJAI, Elenai, RENATAI, APOLINARUI, VYTAUTUI ir EGIDIJUI bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškiamo.

Brigita ir Albertas Perrey

Brangiai mamytei, uošvei ir močiutei

A. + A.

Mortai Jurgionaitei — Laučienei

Lietuvoje mirus, DR. AUGUSTINUI LAUČIUI, poniai MARIJAI IR SŪNUI PETRUI širdingiausiai reiškiau gilią užuojautą.

Antanas Dagilis

A. + A.

DR. VIKTORUI JASAIČIUI mirus,

jo žmoną ELENUTĘ, dukterį JURGYTĄ ir sūnų EDVARDĄ su šeimomis, ir brolių DR. DOMĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Janina, Pranas ir Dalia Gaigalai
Laima Kisieliene

Chicago, Illinois

DRAUGAS, trečiadienis, 1968 m. rugpjūčio, 28 d. 7

KNYGOS JŪSŲ BIBLIOTEKAI

Jurgis Savickis: ZEMĖ DEGA, rašytojo ir diplomato atsiminimai 1939-1945 m. kruviniausio ir tragiškiausio mūsų tėvynės ir Europos istorijos. Apie 870 psl. dviejuose tomuose. \$4.50
Jonas Aistis: APIE LAIKĄ IR ŽMONES, literatūriniai atsiminimai apie laisvę kylantį Kauną ir jo kultūrinį kilimą. \$2.50
Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% taxą.
Užsakymus ir pigius siųskite:

DRAUGAS

4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629

Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% taxą.

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street

Tel. GR 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel. TO 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Koplyčios:

4605 - 07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YRds 7-1741-2

4330 - 34 South California Avenue

Telefonai: LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.

2443 West 63rd St., Chicago, Ill.

Telef. PROspect 8-0833 — PROspect 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON,
SAVININKO

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Žanų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3 - 6335

Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

LACKAWICZ IR SŪNUS

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YARds 7-9401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YARds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YARds 7-1188 - 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sutkus

7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2320

APLINK MUS

× **Julius Širka**, Donelaičio mokyklos vedėjas, kurs su dideliu uolumu rūpinasi jaunimo auklėjimu, Draugo pikniko metu, dirbs su padėjėjais prie vaikučių aprūpinimo maistu ir lengvaisiais gėrimais.

× **P. L. Bendruomenės** ženkliukus bus galima įsigyti "Draugo" gegužinėje.

× **Lietuvių Agronomų sąjungos** Chicagoje gegužinė įvykis rugsėjo 8 d. Meilutės ir Kęstutis Biskio sodyboje, 5705 So. Janes Ave., Downers Grove, Ill. Nuo tėvų Marijono ūkio (83 kelių) iki Biskio sodybos tėra 6 mylios. Važiuoti 63-ja iki Belmont (4 m.), pasukti dešinėn iki College (1,5 m.) ir Janes Ave. (iki Biskio) pusantro kvartalo.

× **A. a. Stasys Šlauciusas**, buv. Žagarės miesto burmistras, visuomenės veikėjas, LB Chicago apygardos pirmininkas, vakar palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Atsisveikinimo vakarė, kurį Petkaus kop lyčioje suruošė Amerikos LB Marquette Parko apylinkės valdyba, atsisveikinimo kalbas pasakė Amer. LB centro valdybos pirmininkas inž. Br. Nainys, Alto atstovas J. Talalas, Amer. Liet. tautinės sąjungos atstovas Vėbra ir pirmųjų LB bendradarbių vardu J. Jasaitis. Velionis paliko daug artimų draugų ir bendradarbių. Iš artimųjų giminių — Clevelande gyvenantį brolių Joną, jo šeimą, brolius Maciūnus ir kt.

× **DRAUGO piknikas** prie bielijų pardavinėjimo dirbs: Eugenija Daugirdienė, Stephanie Jonutis ir Ramunė Kvilytė. Piknikas įvyks rugsėjo 1 d., 12 val. Bučo sodyboje.

× **Malonių bendradarbių** prašome rašyti aiškiai, gi jei jau rašoma mašinėlė tai reikia, kad raštas būtų ryškus. Kiti raštai, nors rašyti mašinėlė, yra beveik neišskaitomi.

× **Am. Liet. Montessori d-jos** vaikų nameliai prie 69-tos g-vės šeštuoju mokslo metus pradeda antradienį, rugsėjo 3 d. Rytinė pamaina renkas 8:30 v., popietinė 12:30 v. Registruotis dar galima. Informacijai prašome skambinti R. Bartuškienei 471-0250.

× **Nekalto šv. P. M. Prasi-dėjimo** parap. mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 4 d. šv. Mišiomis 9 v. Darželis mokslą pradeda rugsėjo 9 d. Mokyklos vedėja yra sesuo M. Theodorette.

× **Tūkstančiai suvažiuoja** į "Draugo" metinę gegužinę. Atvykę turės progos susitikti dešimtis seniai nematytų draugų.

× **Dennis Gay**, jaunas Bridgeporto lietuvis, motociklo nelaimėje susilaukė koją. Gydosi Šv. Kryžiaus ligoninėje, kur turės su sugipsuota koja išgulėti keletą savaičių.

× **Gyvos dekoratyvinės spalvos** tai viena iš naujųjų Telefunken radijų žymių. Gradinskas, 2512 W. 47 St., FR 6-1998. (sk.)

× **Senatorių E. Dirksen ir V. Adamų** White Sox parko savininkai ir Mustangs sporto k-dos v-bė pakvietė pagerbimo pietums, kurie ruošiami White Sox parke prie žaidynių, rugpiūčio 30 d. (pr.)

× **"Lietuviai Televizijoje"** programa šį trečiad., 8:30 v. v. skiriama lietuviams sportininkams. Bus rodomos sporto žaidimo ištraukos ir diskutuojama inž. V. Adamkaus Tarptautinė Diena White Sox parke. Programą paruošė inž. J. Baris, dr. E. Ringus ir Vyt. Grybauskas. (sk.)

× **Viktoras Viksnins**, Chicago latvių sąjungos ir Pavergtųjų tautų komiteto Chicagoje pirmininkas, demokratų platformos komitetui perteikė pavergtųjų tautų pageidavimus, kurių pagrindiniai punktai: 1) Ir toliau nepripažinti Baltijos tautų užgrobo, 2) Reikalauti, kad būtų atitrauktos Sovietų įgulos iš tų kraštų ir atstatytos žmogaus teisės tų kraštų piliečiams, 3) JAV turi daryti įtakos į Sovietų Sąjungą, kad ji laikytųsi JT charterio, kas liečia tautų apsisprendimo teisę. 4) Pagal kongreso rezoliuciją Nr. 416 JAV prezidentas prašomas paveikti pasaulio opiniją per Jungt. tautas ir kitas pasaulio institucijas, kad Sovietų Sąjunga būtų priversta grąžinti apsisprendimo teises Baltijos tautoms.

× **Anatolijus Kairys, LB** Kultūros fondo pirmininkas, išvyko į New Yorką dalyvauti PLB seime. Grįš rugsėjo 4 d. Visais Kultūros fondo reikalais prašome kreiptis į fondo vice-pirmininką Vyt. Jasinevičių tel. 778-4085, po 6 v. vakaro.

× **M. Sabaliauskaitė** pereitą savaitę sunkiai susirgo ir buvo išgabenta į Šv. Kryžiaus ligoninę. Sveikata gerėja.

IESKO LIETUVISKŲ ŽVAKIŲ

Illinois gubernatorius Sam Shapiro paprašė, kad generalinis konsulas dr. Petras Daužvartis suieškotų dvi lietuviškas žvakes, kurios kartu su kitų kraštų žvakėmis puoš gimtadieninį tortą minint Illinois valstijos 150 metų sukaktį.

TEISMAS ĮSAKO GRĮŽTI Į DARBĄ

Apygardos teismo teisėjas Donald O'Brien įsakė streikuojantiems CTA susisiekimo autobusų vairuotojams grįžti į darbą. Susisiekimas užvakar buvo nutrauktas maždaug 65 proc. ir palietė apie 300,000 keleivių. Elektriniai požeminiai ir iškeltieji traukinėliai streiko nepaliesti.

JAV LB centro valdybos pranešimas

JAV LB centro valdyba š. m. rugpiūčio 20 d. posėdyje susipažino su spaudoje paskelbtu 111-sios Tautinių šokių šventės komiteto pranešimu ir vienbalsiai nutarė painformuoti lietuviškąją visuomenę, kad tas pranešimas yra tendencingas faktų iškraipymas.

Tokio pranešimo paskelbimas spaudoje nesiderina nei su visuomeninės veiklos tvarka, nei su morale.

JAV LB Centro Valdyba

Julija Šalkauskienė (kairėje) su savo seserimi džiaugiasi gėlėmis darželyje prie savo namų 3345 So. Lowe. Jos darželis vienas gražiausių iš esamų prie lietuvių namų Chicagoje.

Š. m. rugpiūčio 10 dieną, sukūrusiems lietuvišką šeimą

EUGENIJUI ČELKIUI ir RUTAI BUŽINSKAITEI
linkime lietuviškos sėkmės abiemis.

Lietuvaitės benediktinės seselės prie savo namų (Benedictine Sisters, 75 Wallace Rd., Bedford, N. H. 00312), kur veikia jų vedamas vaikų lopšelis. Prie sodybos yra 35 akrai žemės. Dar reikės 10 m., kol galės skolą už šią sodybą išsimokėti.

Chicago žinios

GERIMAI BE LEDO

Minkštieji gėrimai International amfiteatre parduodami be ledo. Patarnautojai paaiškino, kad tai daroma, bijant, kad prezidentinės konvencijos delegatai gali pradėti mėtytis le-dais.

FILOSOFIJOS DAKTARAI

Chicago universitetas penktadienį studentams suteiks 671 akademinį laipsnį. Filosofijos daktaro laipsnį gauna 121 studentas.

HIPIAI IR JUNGTINGES TAUTOS

Hipių atstovas Stewart Albert spaudos konferencijoje pareiškė, kad hipiai pakvietę Jungtines Tautas atsiųsti specialų stebėtoją į Chicago, kuris turėtų patikrinti, ar Chicago yra "laisvas miestas". Prie hipių prisipakė poetas Allen Ginsberg ir rašytojai Jean Genet ir William Burroughs.

NEGRAS KANDIDATAS Į PREZIDENTUS

Demokratų konvencijoje dalyvauja 332 negrai atstovai. Jie žada pasiūlyti prezidentinui kandidatą negrą dviasikį Channing Phillips iš Washingtono.

AREŠTAVO HIPINIS IR PARŠĄ

Policija areštavo 7 hipius miesto centre, kur jie demonstravo paršą, jų skirtą į prezidentinius kandidatus. Baltas ir juodas Hampshire veislės 140 svarų paršas, pramintas Pegasus, nuvežtas į gyvulių globos draugijos patalpas. Jo likimas neaiškus.

RAMUNELĖ

Kas pasėjo ramunėlę,
Baltą prie takelio;
Ir kas ją spalvas išrinko,
Jos kvapaus žiedelio.

Kas augino, glamonėjo,
Kas ją melliui šildė;
Kai ištroškusi ji buvo,
Kas gi ją pagirdė.

Vėjužėlis skrajūnėlis,
Ją čionai pasėjo,
O saulutė motinėle,
Šildė glamonėjo.

Mėls Dievulis ją augino
Ir spalvas išrinko.
O pilkasis debesėlis
Girdė ir gaivino.

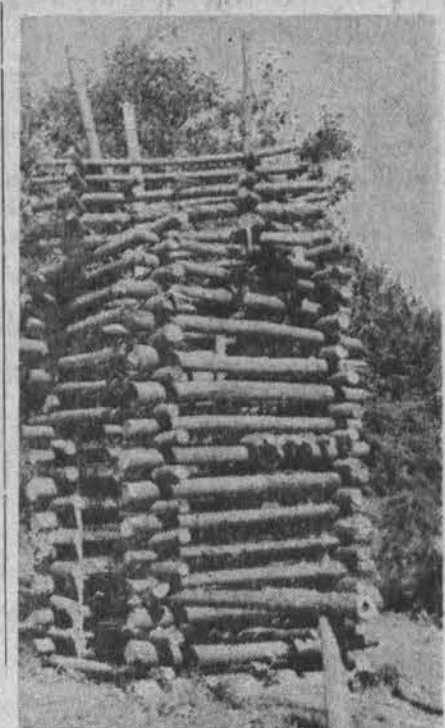
Ir taip auga ramunėlė,
Kvapi prie takelio,
Kad saugotų sveikatą,
Mažąjį vaikėlį.

M. Merkevičius

MANO ŠEIMA

Mano šeimoje yra keturi žmonės ir gyvulėlis: mano mamytė, tėvelis, sesutė, aš ir mano katinėlis. Mano sesutės vardas yra Regina. Ji yra jau išteklėjusi ir gyvena Chicagoje. Ji kartais atvažiuoja į Bostoną. Aš gyvenu Bostone su savo mamyte ir tėveliu. Mano mama ir tėvelis mane visur leidžia, pavyzdžiui, į stovyklą, į Cape Cod ir daug kitur. Mano katinėlio vardas yra Murkis. Jis yra baltas ir juodas su ruožais nosimi. Mano šeima geriausia šeima visame pasaulyje.

Rita Čereškaitė
Bostono Lit. Mok-los IV skyr.

Skautų pastatytas bokštas V tautinėje stovykloje Rako miške. Nuotr. Gintaro Plačo

KARAS SU MASKVA DEL LIVONIJOS

Visą laiką Maskvą valdė kunigaikščiai. 1558 m. Jonas Ziaurasis pasidarė Maskvos valdovas. Jis pasivadino save caru. Caras yra panašus į karalių. Jonas Ziaurasis pasiryžo užpulti Latviją ir Estiją. Jis sakė, kad Rusija turi priėti prie Baltijos jūros. Latvija tada buvo padalyta į dvi dalis. Vieną dalį valdė Livonijos ordinas, o antrą dalį Rygos arkivyskupas. Livonijos ordinas prašė Lietuvos valdovą, kad jiems padėtų. Lietuva padėjo Livonijai.

Tuo metu Lietuvos kariuomenės vadas buvo Mikalojus Radvila Rudasis. Karas buvo sunkus. Lietuva pralaimėjo Polocką, o rusai ėjo vis pirmyn.

To karo metu Livonijos ordinas sunyko. Magistras pasidarė liuteronu, pasiskelbė hercogu. Jis valdė dalį žemės Latvijoje. Vėliau jis pasidarė vasalu.

Karas tęsėsi ilgai. Lietuva tą karą pralaimėjo.

Aloyzas Pakalniškis

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjunga Chicagoje.
Red. J. Plačas. Medžiaga siųsti: 7045 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636

VASARA

Vasara yra malonus, šiltas metų laikas. Aš labai laikiu vasaros, nes mes jau neturėsime pamokų mokyklose ir galėsime žaisti visą dieną kieme. Paskui mes važiuosime atostogų į Beverly Shores Indianoj. Ten mes nuomojame vasarvietę. Didelis namas stovi Michigano ežero pakraistyje, bet yra ten pat ir mažas namelis, kur mes vaikiai žaidžiame. Kai lyja mes tada tamely skaitom. Nors moks las man ir patinka, bet aš labai laikiu vasaros.

Vida Kazlauskaitė,
Marquette parko Lit. mok.
3 sk. mokinė

MANO KATINIUKAS

Mano katinas yra labai gražus ir įdomus. Visi jį myli. Jis visuomet su manim miega. Jis moka taip gražiai žaisti, kad visi stebisi, kai jis daro visokių juokingų dalykus. Bet įdomiausias dalykas, ką jis daro, tai kad jis kalba su manim. Aš pasakau jam ką nors, jis man atsako savo kalba ir taip mes susikalbam. Liūdniausias momentas yra tada, kai mes jį paliekame vieną iš ryto. Jis atsisėda ant lango ir, rodos, verkia. Po to, kai aš grįžtu iš mokyklos, jis pasitinka mane prie durų, ir mes vėl džiaugiamės kartu. Aš labai myliu savo katinuką ir niekada nenorėčiau su juo persiskirti.

Ramunė Šileikaitė,
Vincio Krėvės Lituanistinė m-la
Philadelphia Pa.

MANO MOKYTOJA

"Mano anglų kalbos mokytoja nėra progresyvi. Mano motina, pas tą pačią mokytoją, skaitė (mokėsi) tą pačią apysaką, kai ji buvo mokykloje."

NETURTINGI

Turtingi tėvai nutarė savo šešių metų berniuką leisti į viešąją mokyklą, kad mokytųsi kartu su mažiau pasiturinčiais vaikais.

— Nekalbėk su vaikais apie mūsų pinigų ir turto — pasakė berniuko tėvas.

Pirmąją dieną mokykloje, mokytoja liepė parašyti trumpą rašinėlį, apie savo šeimą. Jis valandėlę pagalvojo ir taip pradėjo:

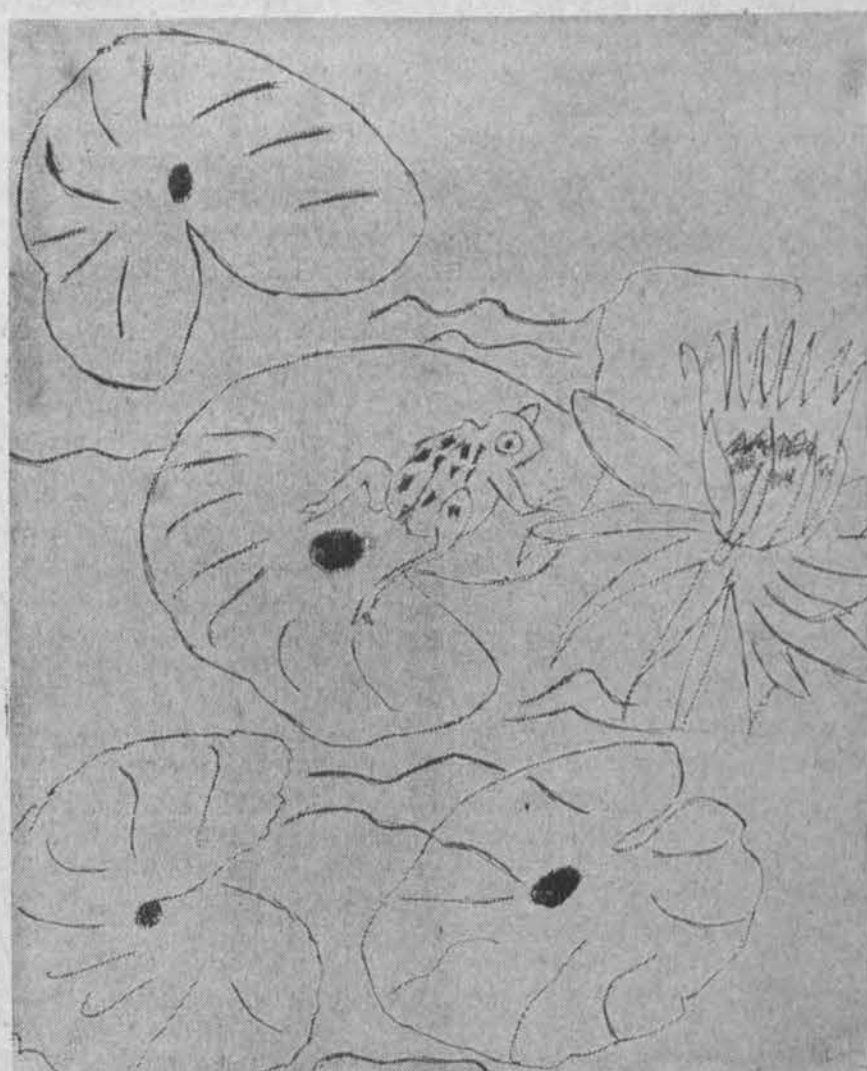
— Aš atvykau čia iš labai neturtingos šeimos. Mano tėvai yra neturtingi, mano sesuo yra neturtinga, visi mano giminės yra neturtingi, šoferis yra neturtingas, tarnaitės yra neturtingos, virėjas yra neturtingas, plaukiojamo baseino sargas (lifeguard) yra neturtingas. Visi pas mus yra neturtingi.

BLOGAS STUDENTAS

Jonas: — Ar jūsų sūnui apsimokėjo lankyti kolegiją, kai jis blogai mokėsi.

Petras: — Apsimokėjo, nes pagydė jo motiną, kuri visiems didžiavosi savo sūnumi.

— Boksinkininkas Danny London gimė kurčias ir nebylys. Vienose bokso rungtynėse jis gavo labai stiprų smūgį į galvą. Nuo to laiko jis galėjo girdėti ir kalbėti.

Varlė tarp lelijų. Piešė Živilė Brakauskaitė, Brighton Parko Lit. m-la

PATINKA LIETUVIŠKA MOKYKLA

Man patinka liuanistinė mokykla. Kartais aš kalbu lietuviškai su draugais, kurie lanko angliškąją mokyklą. Mokykloje moka kalbėti lietuviškai. Mokytojai lietuviai. Kartais ir žaidžiame. Darėme iškylą į "Draugą" ir Balzoko muziejų. Lan-kau lietuvišką mokyklą šeštadieniais nuo 9 iki 1 val. po pietų. Mokomės tikybos, dainavimo ir šokame tautinius šokius. Mes turim švenčių programas ir pasirodymus. Lietuviška mokykla yra gera visiems vaikams.

Edvardas Andriūšis,
Dariaus - Girėno Lit. mok-los
VI sk. mok.

DIDELĖ NETEISYBĖ

Daug lietuvių žuvo kovoje dėl laisvės gilioje senovėje. Daug jų žuvo ir netolimoje praityje. Tai yra didelis įrodymas, kad lietuviui visuomet norėjo ir tebenori gyventi laisvi. Tas jų noras buvo apvainkuotas laimėjimu, kada 1918 m. vasario 16 Lietuva buvo paskelbta nepriklausoma valstybė.

Šmet švenčiame 50 metų paminiėjimą nuo laisvės laimėjimo. Tą šventę galime švęsti tik mes lietuvi, kurie gyvename laisvėje. Mūsų broliai Lietuvoje negali nė prisiminti tos šventės, nes Lietuva dabar yra pavergta rusų komunistų. Užtat mes turime stengtis skelbti visam pasauliui, kokią neteisybę padarė rusai pavergę Lietuvą.

Algis Baltrušaitis,
"Žiburėlis" nr. 10 Cicero
Aukšt. Lit. m-los laikr.

VESTUVĖS

Turėjau būti gėlių nešėja vienos vestuvėse. Buvau labai laiminga. Man pasiūvo ilgą suknelę, tokią pat, kokias dėvėjo pamergės — samanų spalvos, aksominę. Ant galvos turėjau geltonų rožių vainikėlį, o rankose — geltonų rožių puokštę. Mano palydovas, žiedo nešėjas, buvo gerai pažįstamas berniukas.

Vestuvių diena pasitaikė per didžiausią pereinamąjį metų (1967) žiemos pūgą. Kol pasiekėme bažnyčią, praėjo trys valandos.

Važiavom autobusu, valandą laukėm taksi, paskui dar briedome per sniegą iki pasiekėme bažnyčią. Jaunieji irgi turėjo eiti gerą kelią galą pėsti.

Vestuvės buvo labai gražios. Prisirinko daug žmonių, pūga jų nesulaikė. Man labai patiko jaunoji, ji tikrai gražiai atrodė. Namų ėjome didelis būrys žmonių, tai buvo linksma pūskuoti per sniegą. Vėliau gavome taksi ir jis atvežė mus į Marquette Parką, bet per sniegą negalėjom prie namų privažuoti. Teko eiti gatvės viduriu, kol priėjom namus. O prie durų buvo tiek sniego, kad tėvelis turėjo pirma atkasti, kad galėtume įeiti į vidų.

Vida Jurgilaitė
"Pirmieji Žingsniai" nr. 5
K. Donelaičio Lit. m-los laikra.

NĖRA DRAUGISKŲ ŽMONIŲ

Profesorius: — Kas yra diplomatinė draugystė (bendravimas)?

Studentas: — Iš viso, ten nėra tokių žmonių.

PAMOKA PRAKTIŠKAI

Pirmaskyris: — Tėveli, aš šiandien lietuviškoje mokykloje išmokau pasakyti "taip, tamsta" ir "ne, tamsta".

Tėvas: — Ištikrųjų?

Pirmaskyris: — Ja.

BE PRIEŠPIEČIŲ

Mokslo metams prasidėjus, mokykla registravo mokinius.

Mokytojas: — Iš kur jūs esate?

Mokinys: — Aš gimiau Chicagoje, bet lankiau mokyklą New Yorke.

Mokytojas: — Vargšas! Negalėjai pareiti namo priešpiečių. Tiesa?

— John Coleridge Patteson (1822—1871. Melanezijos vyskupas, parašė 25 žodynus tų kalbų, kurias jis pats mokėjo. Turbūt žymiausias žodynų rašytojas istorijoje.

Piešė Sahina Kotovaitė, Dariaus -Girėno Lit. mokyklos mokinė